

Yerel Yönetimlerde

Ne Var Ne Yok?!

Gençler Arası İlişkilerde
Şiddeti Önlemeye Yönelik
Yaygınlaştırma Çalışmaları

2020-2024
Etki Analizi ve Öneriler

Cinsel Şiddetle
Mücadele Derneği

info@cinselsiddetlemucadele.org
cinselsiddetlemucadele.org

Yerel Yönetimlerde Ne Var Ne Yok?!
Gençler Arası İlişkilerde Şiddeti Önlemeye Yönelik Yaygınlaştırma Çalışmaları
2020-2024 Etki Analizi ve Öneriler

Hazırlayan

Gürce Sosyal Etki

Derya Kılıçalp - Araştırma Koordinatörü

İlhan Ceyhan - Araştırma Uzmanı

Tasarım

2024, Aralık

Telif Hakkı ve Kullanım

Bu raporun tüm hakları Cinsel Şiddetle Mücadele Derneğine aittir. İzinsiz kopyalanması, çoğaltılması ve paylaşılması yasaktır. Ancak, kaynak gösterilerek akademik ve sosyal çalışmalar için kullanılabilir.

İçindekiler

ÖNSÖZ	9
ÖZET	11
-Temel Bulgular -Temel Öneriler -Etki Haritası	
GİRİŞ	14
Teori ve Amaç	15
1. Nicel Bulgular	17
1.1. Genel Program Değerlendirmesi 1.2. Bilgi ve Becerilerdeki Değişim 1.3. Uygulama ve İyi Örnekler 1.4. Zorluklar ve Çözümler 1.5. Destekleyici Unsurlar 1.6. Gençlerin Geri Bildirimleri ve Etkiler 1.7. Programın Sürdürülebilirliği ve Gelecek İçin Öneriler 1.8. Farklı Hedef Grupların Değerlendirilmesi 1.9. Programın Uzun Vadeli Etkisi 1.10. Gençlerin Katılımını Artırma Stratejileri	
2. Nitel Bulgular	41
2.1. Katkı: Sizce gençlerle gerçekleştirdiğiniz atölyeler, gençlerin flört şiddeti ve güvenli ilişkiler konularındaki farkındalığını nasıl etkiledi? 2.2. Strateji: NVNY Yaygınlaştırma Atölyesinden sonra gençlerle yaptığınız çalışmalarda hangi strateji veya yaklaşımları benimsediniz? Hangi yöntemlerin daha etkili olduğunu gözlemlediniz?	

2.3. İhtiyaç ve Geliştirme: Kurumunuzda bu programı sürdürebilmek için nelere ihtiyaç duyuyorsunuz? Özellikle belediye içinde geliştirilmesi veya iyileştirilmesi gerektiğini düşündüğünüz alanlar var mı?

2.4. Gençlik Politikası: Belediyenin gençlere yönelik bir politikası var mı? Bu politika, koruyucu-önleyici çalışmaların artırılmasını destekliyor mu? Bu kapsamda yapılan çalışmalardan örnekler verebilir misiniz?

2.5. Yaygınlaştırma: Belediyenin koruyucu-önleyici uygulamaların yaygınlaştırılması için başka ne tür çalışmalar yapabileceğini düşünüyorsunuz? Farklı uzmanlık alanlarından kişilerin veya birimlerin iş birliği geliştirmesi etkili olabilir mi?

2.6. Katılımcı Gençlere Erişim: Belediyelerin daha fazla katılım gence ulaşması için hangi farklı araçları veya yöntemleri kullanabileceğini düşünüyorsunuz?

2.7. Uzun Vadeli Etki: Bu tür çalışmaların uzun vadede etkili olması için sizce hangi yöntemler uygulanmalı? Bu konuda önerileriniz nelerdir?

2.8. Kişisel Etki: NVNY Yaygınlaştırma Programının kişisel hayatınıza olan etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz? Programın size sağladığı farkındalık ya da beceriler oldu mu?

3. Sonuç ve Öneriler

55

Kaynakça

62

Grafik Listesi

Grafik 1: Yaygınlaştırma Programından genel olarak ne kadar memnun kaldınız?	18
Grafik 2: Programda kullanılan materyallerin ("Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak" uygulama el kitabı, "Gençler Arası İlişkilerde Flört Şiddeti" broşürü ve uygulayıcı kitleri gibi) faydasını nasıl değerlendiriyorsunuz?	19
Grafik 3: Programın içerik konuları (toplumsal cinsiyet, flört şiddeti, güvenli ilişkiler, onay kültürü vb.) iş yaşamınıza ne ölçüde katkı sağladı?	20
Grafik 4: Program öncesi bilgi seviyenizi nasıl değerlendiriyorsunuz?	21
Grafik 5: Program sonrası bilgi seviyenizde ne kadar artış oldu?	23
Grafik 6: Programda öğrendiklerinizi günlük hayatınıza veya işinize uygulama fırsatı buldunuz mu?	24
Grafik 7: Program mesleki gelişiminize ne kadar katkı sağladı?	25
Grafik 8: Programın kişisel hayatınıza olan etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?	25
Grafik 9: Program sonrası öğrendiklerinizin kalıcı olduğunu düşünüyor musunuz?	26
Grafik 10: Programda öğrendiğiniz yöntemler gençlerle çalışırken size ne kadar yardımcı oldu?	26
Grafik 11: Gençlerle çalışırken karşılaştığınız zorluklar nelerdi?	27
Grafik 12: Karşılaştığınız zorlukları aşmada belediyeden yeterli desteği alabildiniz mi?	28
Grafik 13: Zorlukları aşmada hangi stratejiler işinize yaradı?	29
Grafik 14: Belediyeniz size hangi tür destekler sağladı?	30
Grafik 15: Belediyenizde uygulamayı zorlaştıran faktörler nelerdi?	31
Grafik 16: Belediyenizin genel yaklaşımı programın başarısında ne kadar etkili oldu?	31
Grafik 17: Bağlı olduğunuz birim, programın uygulanmasına ne kadar katkı sağladı?	32
Grafik 18: Atölye planlama sürecinde kurumunuzda bir engelle karşılaştınız mı?	32
Grafik 19: Gençlerden aldığınız geri bildirimleri nasıl değerlendiriyorsunuz?	33
Grafik 20: Gençlerin flört şiddeti ve güvenli ilişkiler gibi konulardaki farkındalığı nasıl değişti?	34

Grafik 21: Yaygınlaştırma Atölyesinde öğrendiklerinizin gençler üzerindeki etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?	34
Grafik 22: NVNY Yaygınlaştırma Programı belediye çalışanlarıyla devam etmeli mi?	35
Grafik 23: Gençlerle çalışırken hangi hedef gruplar daha etkili olabilir?	36
Grafik 24: Programdan öğrendiklerinizi uzun vadede nasıl kullanmayı planlıyorsunuz?	37
Grafik 25: Belediyenizin bir gençlik politikası var mı?	37
Grafik 26: Program belediyenizin gençlik politikaları üzerinde nasıl bir etki yarattı?	38
Grafik 27: Gelecek programlarda gençlerin daha aktif katılımı nasıl sağlanabilir?	38
Grafik 28: Gençlere daha fazla hitap edebilmek için belediyelere ve belediyelerdeki gençlik çalışanlarına hangi yöntemleri önerirsiniz?	39

Tablolar Listesi

Tablo 1: Derin görüşme katılımcılarına ait bilgiler	16
Tablo 2: Derinlemesine görüşme katılımcılarına ait bilgiler	16

Kısaltmalar Listesi

CŞMD - Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği
MEB - Milli Eğitim Bakanlığı
NVNY - Ne Var Ne Yok?! Gençlik Programı
G1, G2 vb. - Derinlemesine görüşmelere katılan meslek çalışanlarını temsil eden kodlar

ÖNSÖZ

2024 yılında 10. yılını kutlayan Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği ve genel olarak Türkiye'deki toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesi, geçtiğimiz beş yıl içinde zorlu engellerle karşı karşıya kaldı. Farkındalık ve savunuculuk alanında kaydedilen önemli ilerlemelere rağmen dünya genelinde sağ muhafazakar iktidarların artan etkisi toplumsal cinsiyet eşitliğine ve çeşitliliğine yönelik hak ve mücadelelere karşı belirgin baskılara yol açtı. Bu müdahaleler sadece mevcut kazanımların altını oymakla kalmadı, aynı zamanda geleneksel ataerkil normların kadınların, çocukların ve LGBTİ+'ların aleyhine olacak şekilde yeniden vurgulandığı bir ortamı teşvik etti. Bu zorlayıcı ve tehditkar ortamda gençleri - özellikle de kurdukları duygusal, romantik ve cinsel ilişkilerde - toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin zararlı etkilerinden korumak için koruyucu-önleyici mekanizmaların uygulanması her zamankinden daha acil hâle geldi.

Cinsel Şiddetle Mücadele Derneğinin "Eğitimde ve Eğitimle Şiddeti Önlemek Mümkün!" sloganıyla yola çıkan Ne Var Ne Yok?! Yaygınlaştırma Programı; 2017-2019 yıllarında liselerde görev yapan okul psikolojik danışmanları, ardından formal eğitim ortamlarında toplumsal cinsiyete dair çalışmanın ve konuşmanın önündeki engellerin artmasıyla 2020 yılından itibaren yerel yönetimlerde görev alan meslek uzmanlarının **akran ve flört şiddetini tanıma, önleme ve şiddete müdahaleye yönelik mesleki kapasitelerini geliştirmek, böylece hem okullarda hem de gençlerin bir araya geldiği yerel yönetim birimlerinde gençlerle koruyucu-önleyici çalışmalar yapmalarını desteklemek** amacıyla 100'e yakın yetişkin katılımcıya ulaştı. Katılımcılarımız kendi çalışma alanlarında sınıf içi uygulamalar, atölyeler ve bireysel danışmanlıklarla 14-26 yaş arası binlerce gence ulaştı, çalışma alanlarını ve meslektaşlarını dönüştürdü, güvenli ilişkileri gündelik hayatlarının merkezine yerleştirdi.

Ne Var Ne Yok?! Gençlik Programı olarak yaklaşımımızın merkezinde gençlik katılımının sadece bir öncelik değil bir gereklilik olduğunun kabul edilmesi yer alıyor. Gençler; hayatlarını etkileyen programların tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde aktif olarak yer almalıdır. Hep tekrarladığımız gibi, gençler arasında cinsel şiddet ve flört şiddetiyle mücadelede en etkili uygulama olarak kapsamlı cinsellik eğitiminin entegre edilmesi son derece önemlidir. Kapsamlı cinsellik eğitimi; gençleri onay, kişisel sınırlar ve güvenli ilişkiler hakkında bilgilendirirken şiddeti besleyen zararlı toplumsal kabulleri ve güvensiz davranışları da ortadan kaldırır. Bu amaçla, 2017 yılında yayımladığımız "**Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak: Eğitimciler ve Danışmanlar İçin Uygulama El Kitabı**" güncelliğini koruyan 10 modülüyle etkili uygulamalar yapmak için bir başucu kitabı olmaya devam ediyor. Aynı şekilde, 2021-2024 yıllarında tabukamu

Genç Danışma Kurulu ile hazırladığımız ve tabukamu.com/nvny üzerinde yayımladığımız içerikler de başta gençler ve uzmanlar olmak üzere konuya ilgi duyan herkes için bilgilendirici, güçlendirici ve harekete geçirici etkisini sürdürüyor. Bu içerikler aynı zamanda gençlerin yaş ve gelişimlerine uygun, kapsayıcı ve kapsamlı cinsellik eğitimi bilgisine güvenli dijital erişiminin önemini altını çizirken Türkiye'deki ilk örneklerden birini oluşturuyor.

Gençler arası ilişkilerde şiddeti önlemeye yönelik yerel yönetimler bağlamında yaygınlaştırma çalışmalarına odaklanan bu değerlendirme raporu ise, yıllar boyunca bu konuyu ele almak için gösterdiğimiz çabaları değerlendirmektedir. **Rapor, toplumsal cinsiyet politikalarının değişen görünümü karşısında yerel yönetimlerin stratejik müdahaleler yoluyla gençler için daha güvenli ortamların geliştirilmesinde nasıl önemli bir rol oynayabileceğini yansıtmaktadır.** 2020-2023 yılları arasında İstanbul ve Eskişehir'deki belediyelerden Ne Var Ne Yok?! Yaygınlaştırma Programına katılan meslek uzmanlarının katkı sunduğu kapsamlı anket ve derinlemesine görüşmelerden elde edilen bilgiler, bu girişimlerdeki hem başarıları hem de gelişim alanlarını aydınlatmakta ve yerel yönetimlere gelecekteki eylemler için bir yol haritası sunmaktadır.

Bu raporu incelerken, başta yerel yönetimlerdeki paydaşlarımız olmak üzere sizleri, toplumsal cinsiyet karşıtı hareketlerle mücadele etmede ve eşitlik kültürünü teşvik etmede koruyucu-önleyici çalışmaların kritik rolünü düşünmeye davet ediyoruz. Bu belgenin, her gencin şiddetten arınmış ilişkilerde fiziksel ve ruhsal iyilik halini koruyabileceği bir gelecek sağlamak için bilinçli politika oluşturma ve işbirliğine dayalı çabaların dönüştürücü gücünün bir kanıtı olarak yolumuzu aydınlatması dileğiyle...

**Ne Var Ne Yok?! Gençlik Programı Ekibi,
Ocak 2025**

Bu rapor, “**Ne Var Ne Yok?! Gençlik Programı (NVNY)** kapsamında 2020, 2022 ve 2023 yıllarında İstanbul ve Eskişehir’deki belediyelerle gerçekleştirilen ve “Yaygınlaştırma Atölyesi”, “Uygulama” ve “Süpervizyon” süreçlerinden oluşan **Yaygınlaştırma Programı** çalışmalarının sonuçlarını ve önerilerini içermektedir. Programın temel amacı; belediyelerdeki ruh sağlığı uzmanı ve gençlik çalışanlarının toplumsal cinsiyet eşitliği, flört şiddeti ve güvenli ilişkiler gibi konularda bilgi ve farkındalık düzeylerini artırarak gençlere yönelik daha etkili çalışmalar yürütmelerini sağlamaktır. Böylece, uzmanların çalıştıkları yerel yönetimler bünyesinde şiddeti henüz gerçekleşmeden önce önleyerek şiddet vakalarını en az indirmek ve şiddet gerçekleştiğinde doğru müdahale yöntemleriyle gençleri korumak üzere koruyucu-önleyici modeller geliştirmeleri hedeflenmektedir.

Temel Bulgular

1- Program Katılımı ve Memnuniyet

- Katılımcıların %77’si programdan memnun kaldığını ve %84’ü öğrendiklerinin kalıcı olduğunu belirtmiştir.
- Program içerikleri (toplumsal cinsiyet eşitliği, gençlerle çalışmak, güvenli ilişkiler, onay, flört şiddeti) katılımcıların hem iş yaşamlarına hem de kişisel gelişimlerine olumlu katkılar sağlamıştır.

2- Gençlerle Çalışma Stratejileri

- Katılımcıların %77’si programda öğrendikleri yöntemlerin gençlerle çalışırken faydalı olduğunu ifade etmiştir.
- İletişim ve güvene dayalı, hiyerarşik olmayan bir yaklaşım, gençlerin kapasitesini artırmada etkili olmuştur.

3- Zorluklar ve Engeller

- Belediyelerde iş gücü eksikliği (%19), yönetsel engeller (%15) ve bütçe yetersizlikleri (%15), programın yaygınlaştırılmasının önündeki önemli engeller arasında yer almıştır.
- Gençlerin flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet gibi konuları rahatça konuşamaması ve bu konulardaki toplumsal mitlerin ve yanlış inanışların varlığı, atölyelerin etkinliğini sınırlandıran faktörlerden olmuştur.

4- Programın Uzun Vadeli Etkisi

- Katılımcıların %96’sı öğrendiklerini uzun vadede kullanmayı planladığını ifade etmiş; bu oran, yaygınlaştırma çalışmaları (%42) ve iş hayatı (%31) bağlamında öne çıkmıştır.
- Belediyelerin %42’si gençlik politikalarının var olduğunu belirtmiş, ancak derinleşmesine görüşmelerde etkili uygulamalar için daha güçlü koordinasyon mekanizmalarına ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.

5- Gençlerden Gelen Geri Bildirimler

- Gençlerden olumlu geri bildirim aldığı beyan edenlerin oranı %81 olmuştur. Bu durum, gençlerin flört şiddeti ve güvenli ilişkiler gibi konularda farkındalıklarının arttığını göstermektedir.

Temel Öneriler

1- Uygulama Stratejileri

- Belediyelerin gençlerle yapacağı koruyucu-önleyici çalışmaların içerikleri; gençlerin ilgisini çekmek için oyunlaştırma, interaktif yöntemler ve birebir uzman görüşmeleri gibi yaklaşımlarla zenginleştirilmelidir. Bu içerikler; mevcut NVNY Yaygınlaştırma Programı'nda yararlanılan uygulama el kitabı, video, atölye ve süpervizyon gibi araçlara benzer şekilde geliştirilerek gençlerin aktif katılımını ve ilgisini artırmayı hedeflemelidir.
- Belediyeler, daha fazla gençle iletişim kurmak için sosyal medyayı daha yaratıcı ve etkin kullanmalı, gençlik örgütleriyle iş birliğini artırmalıdır.

2- Destek ve Kaynak Yönetimi

- Belediyelerde lojistik ve yönetsel destek artırılmalı; özellikle gençlik çalışanlarına yönelik bütçe tahsisi genişletilmelidir.
- Belediyelerin gençlerle yapacağı koruyucu-önleyici çalışmaların uzun vadeli etkilerini izlemek için düzenli değerlendirme mekanizmaları oluşturulmalıdır.

3- Toplumsal Algıyı Güçlendirme

- "Flört şiddeti" gibi kavramların toplum tarafından daha kabul edilebilir ifadelerle anlatılması, toplumsal dirençlerin aşılmasına yardımcı olacaktır.

4- Sürdürülebilirlik için İş Birliği

- Programın sürdürülebilirliğini sağlamak için belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerle daha sıkı iş birliği yapılmalıdır.
- Atölye içerikleri dijital platformlarda erişilebilir hale getirilerek daha geniş bir kitleye ulaşılmalıdır.

Programın Etkisi ve Öne Çıkan Sonuçlar

"Ne Var Ne Yok?!" Yaygınlaştırma Programı; belediyelerdeki ruh sağlığı uzmanı ve gençlik çalışanları ile gençler üzerinde farkındalık yaratmada başarılı olmuş ancak sürdürülebilirlik için belediyeler arası iş birliği, kaynak tahsisi ve toplumsal algı dönüşümü gibi alanlarda geliştirilmesi gereken yönler tespit edilmiştir. Bu öneriler doğrultusunda, belediyelerin gençler arası ilişkilerde şiddeti önlemeye yönelik gerçekleştireceği koruyucu-önleyici çalışmaların gelecekte daha geniş bir etki yaratması sağlanabilir.

Aşağıdaki etki haritası, "Ne Var Ne Yok?!" Yaygınlaştırma Programının gençler, meslek çalışanları ve toplumsal fayda üzerindeki ana etkilerini özetlemektedir.

ETKİ HARİTASI

AMAÇ

Belediyelerde 14-26 yaş arası gençlerle çalışan meslek uzmanlarının flört şiddetini tanıma, önleme ve şiddete müdahaleye yönelik mesleki kapasitelerini geliştirmek ve kendi çalışma ortamlarında gençlerle koruyucu-önleyici çalışmalar yapmalarını desteklemek.

AKTİVİTELER

- **Yaygınlaştırma Atölyesi:** Flört şiddeti, güvenli ilişkiler ve onay kavramı odağında uzmanlara yönelik 5 tam günlük atölye
- **Süpervizyon Toplantıları:** Yaygınlaştırma atölyesine katılan uzmanlarla sahadaki ihtiyaçlarını desteklemek üzere toplantılar
- **Güvenli ilişkiler üzerine içerik üretimi** (broşür, web sitesi)

ÇIKTILAR

- Yaygınlaştırma Atölyelerine katılan meslek uzmanı sayısı
- Belediyelerin geliştirdiği koruyucu-önleyici çalışmaların sayısı
- Gençlik çalışanlarının ulaştığı genç sayısı
- Belediyelerin gerçekleştirdiği kampanya, sosyal medya çalışmaları ve yerel etkinlikler

SONUÇLAR

- Gençlik çalışanlarının bilgi düzeyi ve uygulama becerileri gelişti
- Belediyelerdeki uzmanlar gençlerle koruyucu-önleyici uygulamalar yürüttü
- Gençler; flört şiddeti, güvenli ilişkiler ve onay kavramı konusunda bilgi ve farkındalık kazandı
- Gençler arası ilişkilerde şiddet davranışları azaldı
- Gençler arası ilişkilerde şiddet yaşandığında destek isteme becerileri gelişti

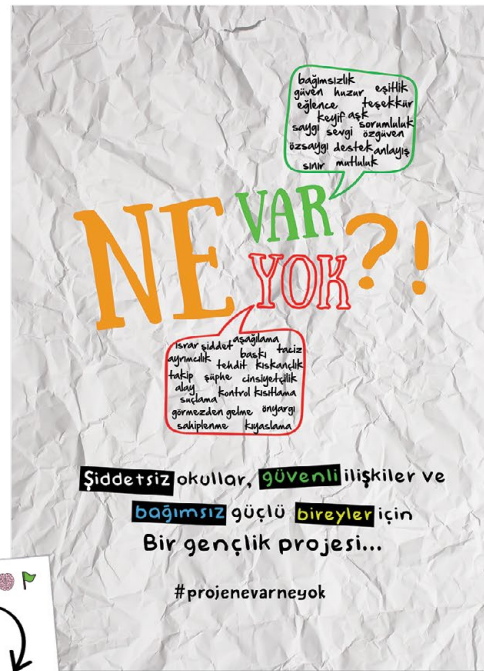
ETKİLER

- Belediyeler koruyucu-önleyici çalışmaları ve gençlik katılımını politikalarına dahil etti.
- İş Birliği ve Politika Önerileri: Yerel yönetimlerde daha etkili koruma-önleme, işbirliği ve politika önerileri geliştirildi.
- Daha Güçlü Toplumsal Fayda: Şiddet davranışları azalan gençlerin güvenli ve eşitliğe dayalı ilişkiler kurma becerileri arttı.
- Gençler arasında onay kültürü yaygınlaştı.
- Şiddet içeren iletişim yaklaşımı ve şiddeti normalleştiren toplumsal algılar dönüştü.

GİRİŞ

Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği (CŞMD), cinsel/cinselleştirilmiş şiddeti önlemek ve şiddetin yarattığı hasarları azaltmak amacıyla 2014 yılında kurulmuştur. Dernek, cinsel şiddetten hayatta kalanlara destek sunmanın yanı sıra cinsel şiddet konusunda farkındalık yaratmayı, koruyucu ve önleyici çalışmalar yoluyla cinsel şiddetle mücadele yöntemlerini geliştirmeyi ve bu yöntemlerin erişilebilirliğini artırarak yaygınlaştırmayı hedeflemektedir. Çalışmaları kapsamında gençlere, hizmet sağlayıcılara ve çeşitli meslek gruplarına yönelik seminerler, atölyeler ve farkındalık etkinlikleri düzenleyerek toplumsal etki yaratmayı amaçlamaktadır.

Dernek, gençler arası ilişkilerde şiddet davranışlarını önlemeye yönelik koruyucu ve önleyici çalışmalarını yaygınlaştırma hedefiyle 2016-2017 eğitim-öğretim yılında "Ne Var Ne Yok?!" projesini hayata geçirmiştir ve ilk günden bugüne çeşitlenerek artan çalışmalarıyla "Ne Var Ne Yok?! Gençlik Programı (NVNY)" olarak başarıyla devam etmektedir. Program en genel anlamıyla; gençlerin ve meslek çalışanlarının toplumsal cinsiyet temelli şiddet, ayrımcılık, akran zorbalığı, dijital şiddet, kişisel sınırlar, onay kavramı ve flört şiddeti gibi konularda farkındalık kazanmalarını hedeflemektedir. Bu doğrultuda, psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenleri ile branş öğretmenleri; ruh sağlığı, gençlik ve sivil toplum çalışanları gibi gençlerle çalışan uzmanlara yönelik bilgilendirici broşürler, uygulama kitabı ve uygulayıcı kitleri ile ayrıca gençlere yönelik bilgilendirici metinler, sosyal medya içerikleri ve interaktif testler aracılığıyla farkındalık artırıcı ve aktif gençlik katılımı odağında seminerler hazırlanmıştır.

2020-2023 yıllarında İstanbul ve Eskişehir'deki belediyelerle gerçekleştirilen NVNY Yaygınlaştırma Programının değişim teorisi; programa dahil edilen meslek çalışanlarının gençlerle gerçekleştirdikleri atölye çalışmalarında karşılaştıkları engelleri, belediyelerle iş birliği süreçlerini ve bu deneyimlerden doğan iyileştirme stratejilerini anlamaya odaklanmaktadır. Teori, programdan başlayarak atölye süreçlerine kadar uzanan her adımı değerlendirerek sürdürülebilir ve etkili bir değişim için gerekli yapısal çerçeveyi sunmaktadır.

Bu program kapsamında meslek çalışanlarının **flört şiddeti, güvenli ilişkiler, kişisel sınırlar, onay** ve benzeri konularda bilgi ve becerilerini artırmak amacıyla kapsamlı materyaller hazırlanmıştır. "**Gençler Arası İlişkilerde Flört Şiddeti: Eğitimciler İçin Bilgilendirici Broşür**" (2017), "**Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak: Eğitimciler İçin Uygulama El Kitabı**" (2017) ve çeşitli uygulamalı kitleri atölye çalışmalarında etkin bir şekilde kullanılmak üzere katılımcılara sunulmuştur. Bu materyallerin; meslek çalışanlarının gençlere yönelik atölyeler planlama, yürütme ve değerlendirme süreçlerinde destekleyici rol oynaması hedeflenmiştir.

Raporda; 2020, 2022 ve 2023 yıllarındaki programlara katılan ve belediyelerde çalışan meslek uzmanlarının deneyimlerine odaklanılarak şu sorulara yanıt aranmıştır:

- Gençlere yönelik uygulama süreçlerinde karşılaşılan temel zorluklar nelerdir?
- Bu zorlukları aşmak için hangi stratejiler geliştirilmiştir?
- Belediyelerin desteğini artırmak için hangi yöntemler kullanılabilir?

Meslek çalışanlarının **atölye planlama, uygulama ve değerlendirme** konularında kapasitelerini geliştirmeleri, belediyelerden yeterli destek almaları veya engellerle başa çıkma becerilerini artırmaları, programın başarısı ve sürdürülebilirliği açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, gençlerle daha etkili iletişim kurmaları ve programa uygun yöntemler kullanmaları da programın ana çıktılarını oluşturmaktadır.

Rapor, atölyelerde karşılaşılan zorlukları ve bu zorluklara karşı geliştirilen çözüm stratejilerini ele alarak belediyeler ve meslek çalışanları için etkili ve sürdürülebilir bir yol haritası sunmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda:

- **31 soruluk anket** ile 26 meslek çalışanının deneyimleri incelenmiştir.¹
- **10 meslek çalışanıyla derinlemesine görüşmeler** yapılarak atölye uygulamaları, belediye desteği ve bireysel deneyimlere dair nitel veriler elde edilmiştir.

¹ 26 kişinin katıldığı anket sonuçlarında verilen %'lik değerler, her bir kişinin seçiminin toplam içinde yaklaşık %4 olarak hesaplanmasına neden olmaktadır. Ayrıca %'liklerin yuvarlanmış (örneğin, %3.85 yerine %4) değerler olduğu unutulmamalıdır.

- 2019 tarihli "Eğitimde Ne Var Ne Yok?! Flört Şiddeti: Okul Odaklı Önlem ve Müdahale Engeller, İhtiyaçlar ve Çözüm Önerileri Araştırma Raporu", 2020 tarihli "Ne Var Ne Yok?! Projesi Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak Uygulama Kitabı Etki Değerlendirme Raporu" ile 2022 ve 2023 yıllarında gerçekleştirilen NVNY Yaygınlaştırma Atölyesi Katılımcı Değerlendirme Formu Raporlarından yararlanılarak nicel ve nitel veriler ile katkı sundukları bulgular karşılaştırılmıştır.

Bu raporun nihai amacı; belediyelerde görev alan ve 14-26 yaş arası gençlerle bir araya gelen meslek çalışanlarının ihtiyaçlarını ve deneyimlerini anlamak, uygulama süreçlerindeki engelleri tespit etmek ve bu engelleri aşacak stratejiler geliştirmek için bir rehber oluşturmaktır.

Katılımcı Profili

Ankete katılan 26 katılımcı, İstanbul ve Eskişehir'deki farklı belediyelerden ve bu belediyelerin çeşitli birimlerinden gelmektedir. Belediye bazlı katılımcı dağılımı aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir:

Tablo 1:

Belediyelere göre
anket katılımcı sayıları

Belediye	Katılımcı Sayısı
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	9
İstanbul Ataşehir Belediyesi	2
İstanbul Beşiktaş Belediyesi	1
İstanbul Beylikdüzü Belediyesi	2
İstanbul Kadıköy Belediyesi	2
Eskişehir Büyükşehir Belediyesi	4
Eskişehir Tepebaşı Belediyesi	4
Eskişehir Odunpazarı Belediyesi	1
Ankara Büyükşehir Belediyesi	1
Toplam	26

Tablo 2:

Derinlemesine görüşme
katılımcılarına ait bilgiler

Katılımcı	Şehir	Katılım Yılı
G 1	İstanbul	2020
G 2	İstanbul	2020
G 3	İstanbul	2020
G 4	İstanbul	2020
G 5	İstanbul	2020
G 6	Eskişehir	2023
G 7	Eskişehir	2023
G 8	Eskişehir	2023
G 9	Eskişehir	2023
G 10	Eskişehir	2023

1

Nicel Bulgular

Bu bölümde; 2020, 2022 ve 2023 yıllarında İstanbul ve Eskişehir'deki belediyelerle gerçekleştirilen NVNY Yaygınlaştırma Programına katılan meslek çalışanlarının deneyimlerini değerlendirmek amacıyla yapılan anket sonuçları ele alınmaktadır. Ankete toplam **26 kişi** katılmış ve **31 soru** yanıtlanmıştır.

Elde edilen veriler; katılımcıların programdan duydukları genel memnuniyeti, bilgi ve becerilerindeki gelişimi, uygulama süreçlerinde karşılaştıkları zorlukları ve bu zorlukları aşmada yararlandıkları destekleyici unsurları kapsamlı bir şekilde analiz etmektedir. Veriler şu başlıklar altında sunulmuştur:

- **Genel Program Değerlendirmesi:** Katılımcıların programa ilişkin genel memnuniyet düzeyi.
- **Bilgi ve Becerilerdeki Değişim:** Atölyelerin bilgi ve beceriler üzerindeki etkisi.
- **Uygulama ve İyi Örnekler:** Program kapsamındaki başarılı uygulama örnekleri.
- **Zorluklar ve Çözümler:** Katılımcıların uygulama süreçlerinde karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara yönelik geliştirilen çözüm önerileri.
- **Destekleyici Unsurlar:** Belediyelerin ve diğer paydaşların sunduğu desteklerin etkisi.
- **Gençlerin Geri Bildirimleri ve Etkiler:** Gençlerin programdan aldıkları faydaya yönelik geri bildirimleri.
- **Programın Sürdürülebilirliği ve Gelecek İçin Öneriler:** Programın uzun vadeli devamlılığı için öneriler.
- **Farklı Hedef Grupların Değerlendirilmesi:** Gençlerle çalışmada daha etkili olabilecek hedef gruplar.
- **Programın Uzun Vadeli Etkisi:** Programın toplumsal faydaya olan katkıları.
- **Gençlerin Katılımını Artırma Stratejileri:** Gençlerin programa katılımını teşvik edecek stratejiler.

Bu başlıklar altında toplanan sayısal veriler, programın güçlü yönlerini ve geliştirilmesi gereken alanları anlamamıza olanak sağlamaktadır.

1.1.

Genel Program Değerlendirmesi

Bu bölümde NVNY Yaygınlaştırma Programına katılan meslek çalışanlarının genel değerlendirmelerine dair üç temel soru üzerinden elde edilen bulgular grafiklerle sunulmaktadır.

2022 ve 2023 yıllarında beş tam gün yüz yüze gerçekleştirilen **NVNY Yaygınlaştırma Atölyesi Katılımcı Değerlendirme Formu** raporlarına göre, atölye katılımcılarının gençlerle flört şiddeti, toplumsal cinsiyet temelli şiddet ve güvenli ilişkiler gibi konularda uygulamalar yapma konusundaki hisleri atölye öncesi ve sonrası karşılaştırılmıştır. Her iki yılda da atölye sonrasında katılımcıların hislerinde belirgin pozitif değişimler gözlemlenmiştir.

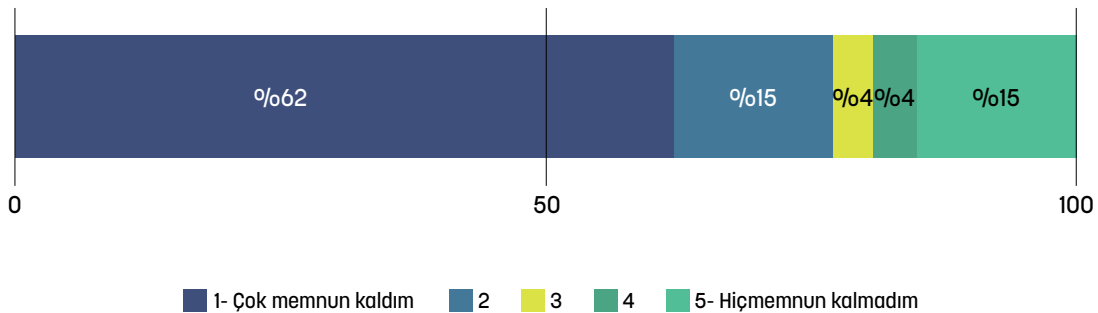
Atölye Öncesi Hisler: Katılımcılar genellikle karmaşık, tedirgin, yorucu, endişeli ve gergin hissettiklerini ifade etmiştir.

Atölye Sonrası Hisler: Katılımcılar kendilerini daha az kaygılı, daha yetkin, donanımlı, hevesli, rahat ve motive olmuş hissetmiştir.

Bu rapor kapsamında gerçekleştirilen ankette ise, katılımcılara **“Yaygınlaştırma Programından genel olarak ne kadar memnun kaldınız?”** sorusu yöneltilmiştir. Katılımcılar, 1’den 5’e kadar derecelendirme yapmıştır (1: Çok memnun kaldım, 5: Hiç memnun kalmadım). Sonuçlar şu şekildedir:

- **%77**’si (1 ve 2 yanıtlarının kümülatif toplamı) programdan memnun olduğunu ifade etmiştir.
- **%19**’u (4 ve 5 yanıtlarının kümülatif toplamı) programdan memnun olmadığını belirtmiştir.

Grafik 1: Yaygınlaştırma Programından genel olarak ne kadar memnun kaldınız?

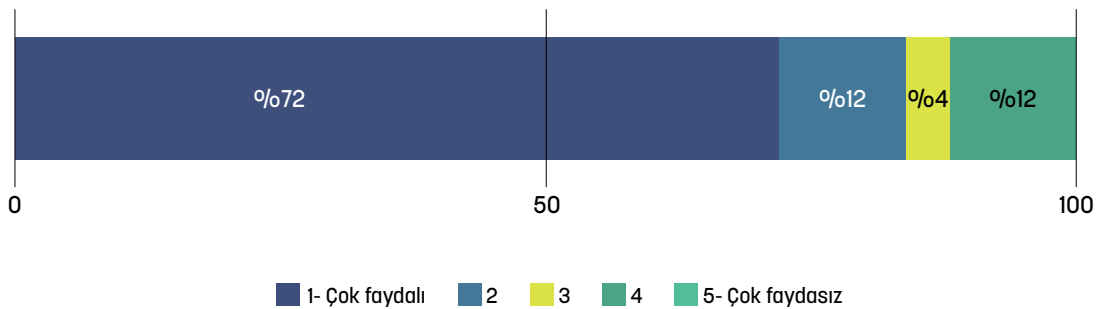
Bu bulgular, programın genel memnuniyet düzeyini ve atölyelerin pozitif etkisini göstermektedir. Sonuçlar görsellerle desteklenerek atölye sürecindeki duygusal değişim ve genel memnuniyetin daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır.

Raporun bu kısmında, programda kullanılan materyallerin değerlendirmelerine ilişkin bulguları ve katılımcı geri bildirimlerini ele almaktayız. Hem geçmiş yıllardaki raporlar hem de bu rapor, materyallerin pozitif etkilerini net bir şekilde ortaya koymaktadır.

2022 yılında gerçekleştirilen NVNY Yaygınlaştırma Atölyesi Katılımcı Değerlendirme Formu Raporu sonuçlarına göre, 23 katılımcıdan 20'si beş tam günlük atölyenin içeriğini değerlendirmiştir. Bu katılımcıların %55'i sunumları "Çok iyi," %30'u ise "İyi" olarak değerlendirmiştir. Grup çalışmaları, egzersizler, bilgi notları ve destekleyici kaynaklarla ilgili olarak hiçbir katılımcı nötr veya olumsuz bir görüş belirtmemiştir. Bir hukuk uzmanı tarafından aktarılan "Flört Şiddetinin Hukuki Boyutları" konusuna ilişkin 22 kişinin katıldığı değerlendirmede ise katılımcıların %77'si konuyu "Çok iyi" ve "İyi," %13'ü "Ortalama," %9'u ise "Kötü" olarak değerlendirmiştir. Ayrıca, "Flört Şiddetinin Hukuki Boyutları" oturumu hakkında, içeriğin kapsamı nedeniyle ağır ve yorucu geçtiği ve oturuma ayrılan sürenin yeterli olmadığı yönünde geri bildirimler alınmıştır. Üç katılımcı, bu konunun daha ayrıntılı ele alınması gerektiğini belirtmiştir. Sonuçlara göre, bu oturumun etkisini artırmak için süre uzatılarak daha ayrıntılı bir işleyiş planlanmalı ve kapsamı ağır bulunan bu içerik, katılımcıların dikkatini canlı tutacak şekilde modüllere bölünerek sunulmalıdır.

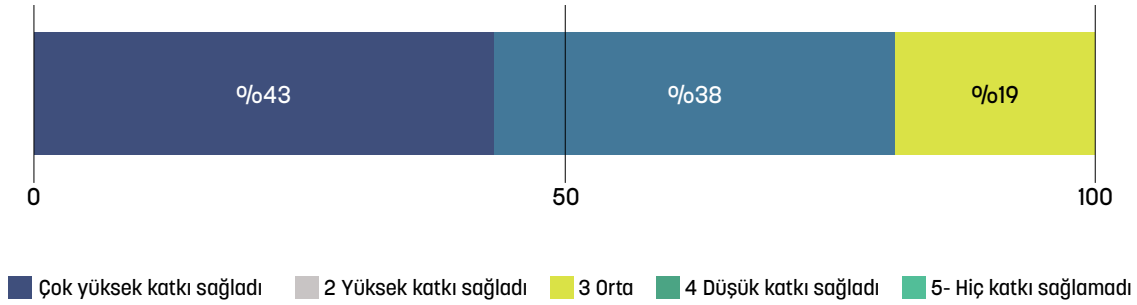
Katılımcıların %84'ü programda kullanılan materyalleri faydalı bulmuştur.

Grafik 2: Programda kullanılan materyallerin ("Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak" uygulama el kitabı, "Gençler Arası İlişkilerde Flört Şiddeti" broşürü ve uygulayıcı kitleri gibi) faydasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu raporun çıktılarına göre ise; araştırma anketine katılan katılımcıların %72'si programda kullanılan materyalleri çok faydalı, %12'si faydalı bulduğunu belirtmiştir. Materyallerin faydasız olduğunu söyleyen katılımcıların oranı ise %16 olmuştur. Buna karşılık, yaptığımız derin görüşmelerde materyallerle ilgili olumsuz yorumda bulunan olmamıştır. Aksine, materyallerin hem çok kullanışlı hem de güzel olduğunu ifade edenler olmuştur. Materyallerin bilgi aktarımı açısından güçlü, katılımcıların motivasyonunu artırma ve etkileşim yaratma konusunda da etkili bir araç olduğu tespit edilmiştir.

Grafik 3: Programın içerik konuları (toplumsal cinsiyet, flört şiddeti, güvenli ilişkiler, onay kültürü vb.) iş yaşamınıza ne ölçüde katkı sağladı?

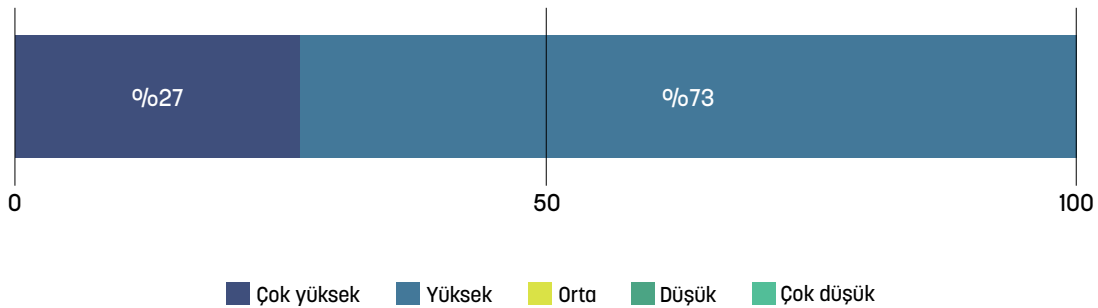

Programın içerik konularının iş yaşamına olumlu katkı sağladığını söyleyenlerin oranı, %81'dir. Özetle, katılımcılar ağırlıklı olarak hem programın materyallerini faydalı bulduklarını hem de içerik konularının kendi iş yaşamlarına da bireysel bir katkıda bulunduğunu ifade etmiştir. Bu anlamda program, katılımcıların iş yaşamındaki mevcut pratiklerine faydalar sunarak genel bilgi aktarımının ötesine geçmektedir. İçeriklerin profesyonel alana entegre edilebilirliği ve alanda belli bir bilgi seviyesine sahip kişilere de katkı sunabilmesi, programın hedefe yönelik etkili bir tasarım sürecine dayandığını ortaya koymaktadır.

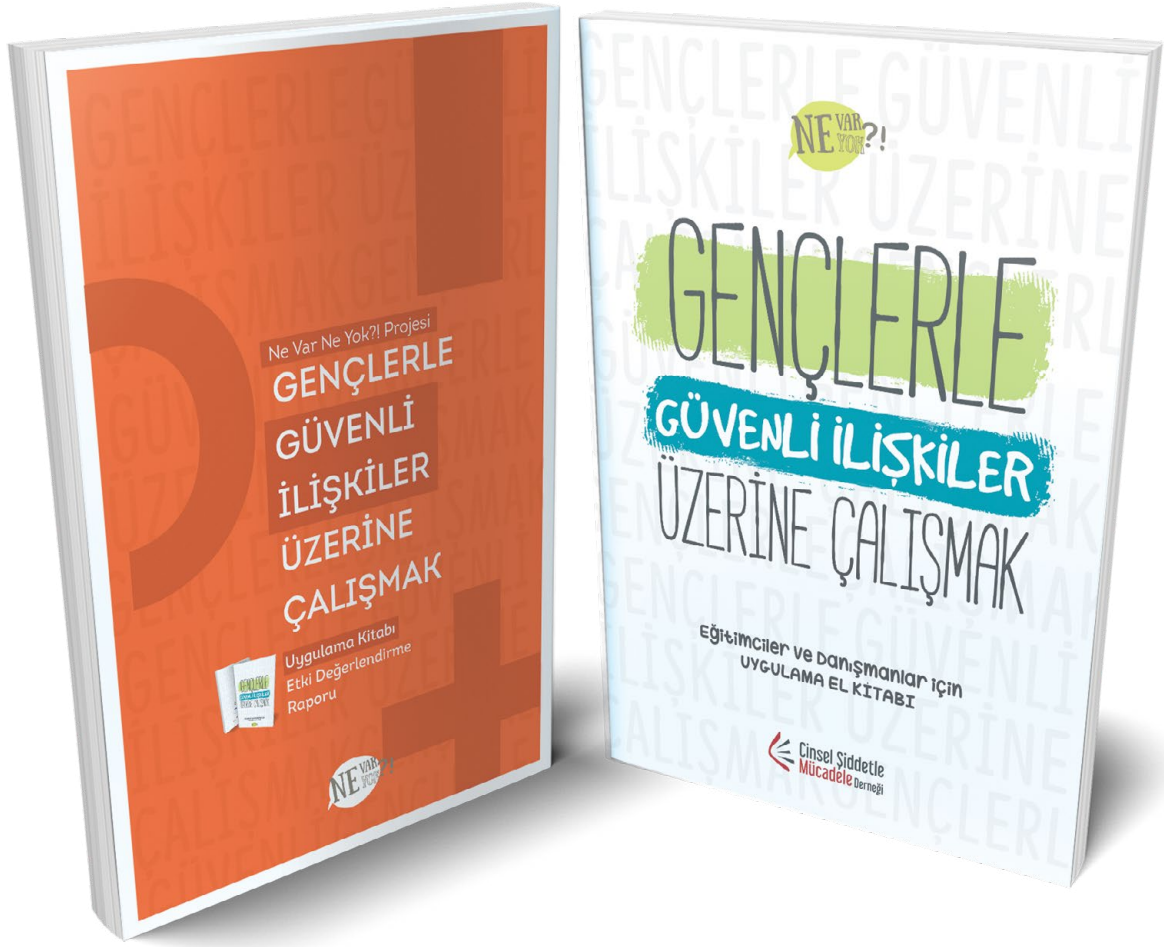
1.2.

Bilgi ve Becerilerdeki Değişim

Grafik 4: Program öncesi bilgi seviyenizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Katılımcıların %73'ü program öncesi bilgi seviyelerinin "Orta" düzeyde olduğunu söylemiştir. "Yüksek" diyenlerin oranı ise %27 olmuştur. Program öncesinde "Çok yüksek" bilgi seviyesine sahip olduğunu beyan eden katılımcı olmamıştır. Bu durum, programın bilgi seviyesi hali hazırda orta ve yüksek olan katılımcılara dahi katkı sunarak profesyonel gelişimlerini desteklediğini göstermektedir. Program öncesi bilgi seviyesi için "Çok yüksek" yanıtını veren katılımcının olmaması, programın meslek çalışanları için önemli bir öğrenme ve gelişim alanı sunduğunu ortaya koymaktadır.

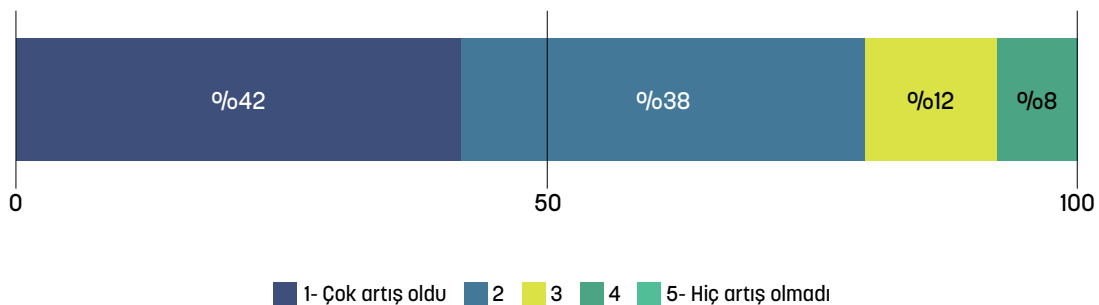
Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği (CŞMD) tarafından hazırlanan “Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak: Eğitimciler ve Danışmanlar İçin Uygulama El Kitabı”, sadece 2017-2020 yılları arasında basılı olarak 350 eğitimci ve uzmana ulaştırılmıştır. Çevrimiçi olarak uygulama kitabına erişen eğitimcilerin sayısı izlenemiyor olup 2024 sonu itibarıyla uygulama kitabının basılı olarak 500’den fazla uzmana ulaştığı kaydedilmiştir. 2020 yılında yapılan ankete katılan 37 kişinin geri bildirimleri, kitabın pozitif etkilerini detaylı bir şekilde ortaya koymuştur. ²

2020 yılının Aralık ayında yayımlanan **NVNY Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak Uygulama Kitabı** Etki Değerlendirme Raporunda uygulama kitabının katılımcılar üzerinde tespit edilen pozitif etkileriyle işbu raporun bulgularının örtüştüğü görülmektedir. Kitabın etki değerlendirme raporuna göre bu uygulama kitabı sayesinde uzmanların %27’si “flört şiddeti” kavramıyla tanışmış,³ %86’sı flört şiddeti kavramına dair bilgi düzeylerinin arttığını belirtmiş, %70’i flört şiddetinin hangi biçimlerde ortaya çıkabileceğini öğrendiklerini ifade etmiş,⁴ %92’sinin güvenli ilişkinin ne olduğu konusunda farkındalığı artmış,⁵ %84’ü flört şiddetinin yaygınlığı, %72’si ise dijital şiddet kavramına dair farkındalık geliştirdiklerini söylemiştir.⁶

Katılımcıların %80’i programdan sonra bilgi seviyesinde artış olduğunu belirtmiştir.

Bu rapordaki bulgularımıza göre ise; program sonrası bilgi seviyesinde çok artış olduğunu beyan edenlerin oranı %42, artış olduğunu beyan edenlerin oranı %38 olmuştur. Katılımcıların %8’i ise programdan sonra bilgi seviyesinde artış olmadığını söylemiştir.

Grafik 5: Program sonrası bilgi seviyenizde ne kadar artış oldu?

² Tuba Emiroğlu, Ne Var Ne Yok?! Uygulama Kitabı: Etki İzleme Araştırma Raporu (İstanbul: Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, 2020).

³ Tuba Emiroğlu, Ne Var Ne Yok?! Uygulama Kitabı: Etki İzleme Araştırma Raporu (İstanbul: Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, 2020), s. 22.

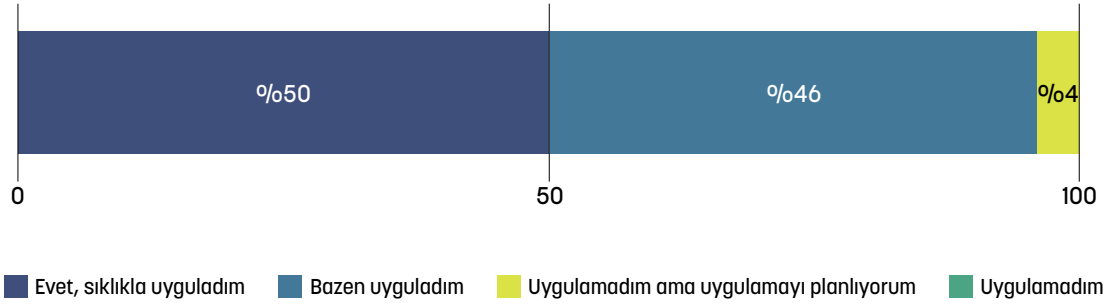
⁴ A.g.e.

⁵ A.g.e. 24

⁶ A.g.e., s. 26

Yaptığımız derinlemesine görüşmelerde, programa katılan meslek çalışanları ilgili konularda önceden bilgi sahibi olduklarını belirtmelerine rağmen, programın bu bilgileri mesleki uygulamalarına ve günlük çalışmalarına somut biçimde yansıyan farkındalıklar kazandırdığını ifade etmiştir. Bu bulgu, programın yalnızca bireysel bilgi düzeyini artırmakla kalmayıp profesyonel uygulamalar ve çalışma yöntemleri üzerinde kalıcı değişiklikler yaparak toplumsal faydaya dönüşen güçlü bir sosyal etki yarattığını açıkça ortaya koymaktadır.

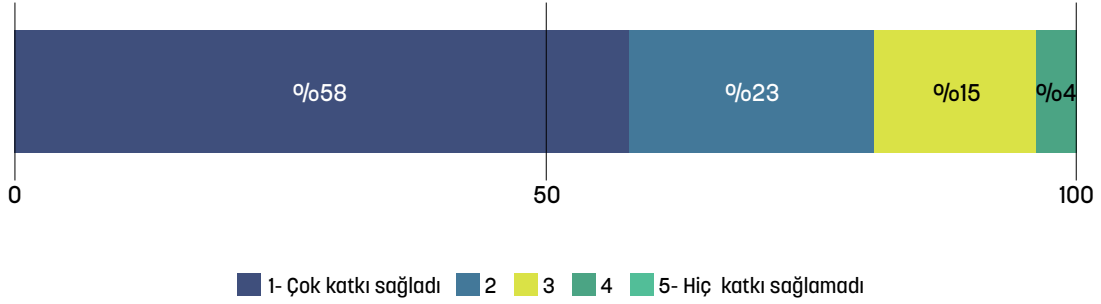
Grafik 6: Programda öğrendiklerinizi günlük hayatınıza veya işinize uygulama fırsatı buldunuz mu?

Katılımcıların yarısı programda öğrendiklerini günlük hayatında veya işinde sıklıkla uyguladığını belirtirken, %46'sı ise bazen uyguladığını ifade etmiştir. Programda öğrendiklerini uygulamayan ama uygulamayı planladığını belirtenlerin oranıysa %4 olmuştur. "Uygulamadım" yanıtının verilmemiş olması, programın katılımcılar üzerinde genel bir kabul ve uygulama motivasyonu yarattığını gösterir niteliktedir. Bu bulgular programın mesleki gelişime, kişisel hayata ve bilgi seviyelerine yaptığı katkılarla birlikte düşünüldüğünde, uzun vadeli etkiler yaratma potansiyelini derinleştirdiğini ortaya koymaktadır.

2022 yılında gerçekleştirilen **NVNY Yaygınlaştırma Atölyesi Katılımcı Değerlendirme Formu** Raporunda, 22 kişinin yanıtladığı "Atölye, mesleki/kişisel gelişime katkı sağladı" önermesine katılımcıların %63'ü kesinlikle katıldığını, %31'i ise katıldığını beyan etmiştir. Yani katılımcıların %94'ü programın mesleki/kişisel gelişimlerine katkı sağladığını ifade etmiştir.

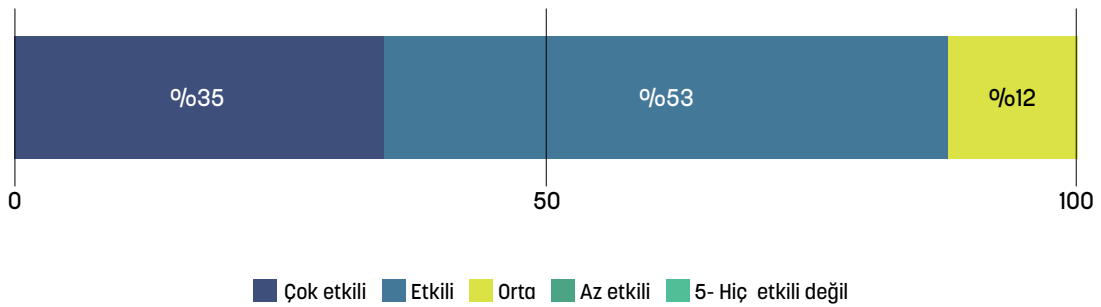
Grafik 7: Program mesleki gelişiminize ne kadar katkı sağladı?

Bu rapora göre ise katılımcıların %81'i programın mesleki gelişimine katkı sağladığını belirtmiştir. "Çok katkı sağladı" diyenler %57 iken, "Katkı sağladı" diyenler %23 olmuştur. "Hiç katkı sağlamadı" yanıtını veren katılımcı oranıysa %4 seviyesindedir.

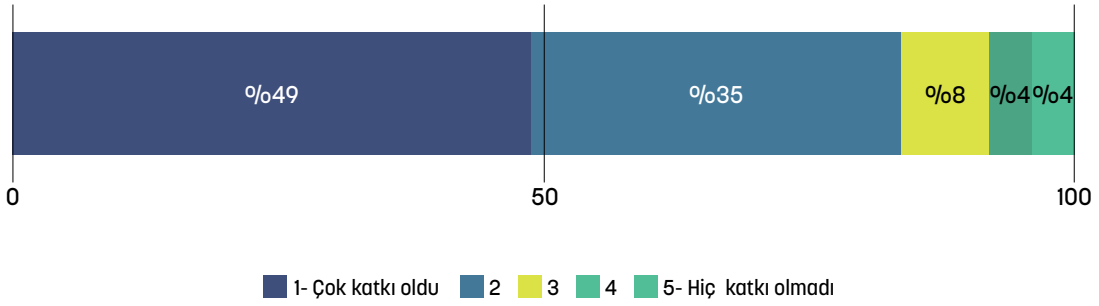
2023 yılında gerçekleştirilen NVNY Yaygınlaştırma **Atölyesi Katılımcı Değerlendirme Formu** Raporunda, katılımcılar yaygınlaştırma atölyesinin kendilerine kapsayıcı ve doğru dil kullanımı konusunda farkındalık kazandırdığını ifade etmiştir. LGBTİ+ hakları ve flört şiddeti gibi konularda yeni kavramlar öğrendiklerini belirten katılımcılar; gençlerle çalışmada saygı, samimiyet, katılımı artırma ve davranış örnekleri gibi başlıklarda da önemli farkındalıklar ve beceriler edindiklerini vurgulamışlardır.

Grafik 8: Programın kişisel hayatınıza olan etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yukarıdaki bulguya paralel olarak, şu an okuduğunuz raporun anketine katılanların %88'i programın kişisel hayatına etki ettiğini belirtmiş, "Orta" dereceli bir etkiden bahsedenlerin oranıysa %12 olarak görülmüştür. Böylelikle, programın bireysel dönüşüm ve farkındalık üzerindeki güçlü etkisi bir kez daha ortaya konmuştur.

Grafik 9: Program sonrası öğrendiklerinizin kalıcı olduğunu düşünüyor musunuz?

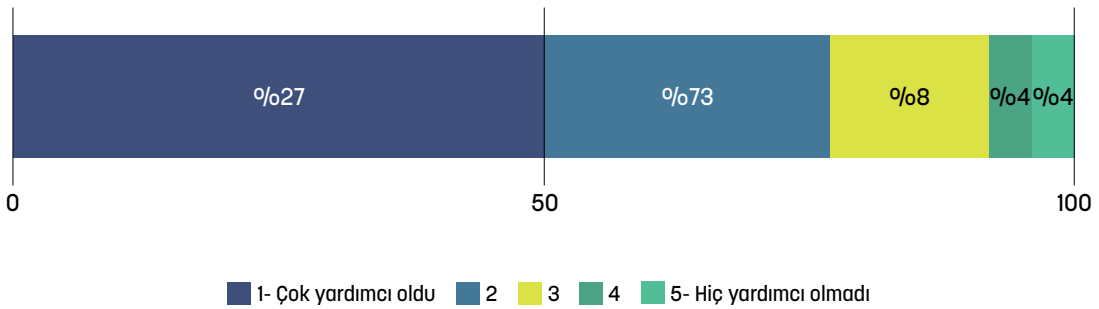

Katılımcıların %73'ü program öncesi bilgi seviyelerinin "Orta" düzeyde olduğunu söylemiştir. "Yüksek" diyenlerin oranı ise %27 olmuştur. Program öncesinde "Çok yüksek" bilgi seviyesine sahip olduğunu beyan eden katılımcı olmamıştır. Bu durum, programın bilgi seviyesi hali hazırda orta ve yüksek olan katılımcılara dahi katkı sunarak profesyonel gelişimlerini desteklediğini göstermektedir. Program öncesi bilgi seviyesi için "Çok yüksek" yanıtını veren katılımcının olmaması, programın meslek çalışanları için önemli bir öğrenme ve gelişim alanı sunduğunu ortaya koymaktadır.

1.3.

Uygulama ve İyi Örnekler

Grafik 10: Programda öğrendiğiniz yöntemler gençlerle çalışırken size ne kadar yardımcı oldu?

Katılımcıların %77'si, programda öğrendikleri yöntemlerin gençlerle çalışırken yardımcı olduğunu belirtirken %15'i bu konuda kararsız kalmış, %8'i ise bu yöntemlerin yardımcı olmadığını belirtmiştir. Bu bulgular, programın sahada uygulanabilirlik açısından güçlü bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. %77'lik bu yüksek oran, programın gençlerle etkileşim kurmada etkili araçlar sunduğunu ortaya koymaktadır.

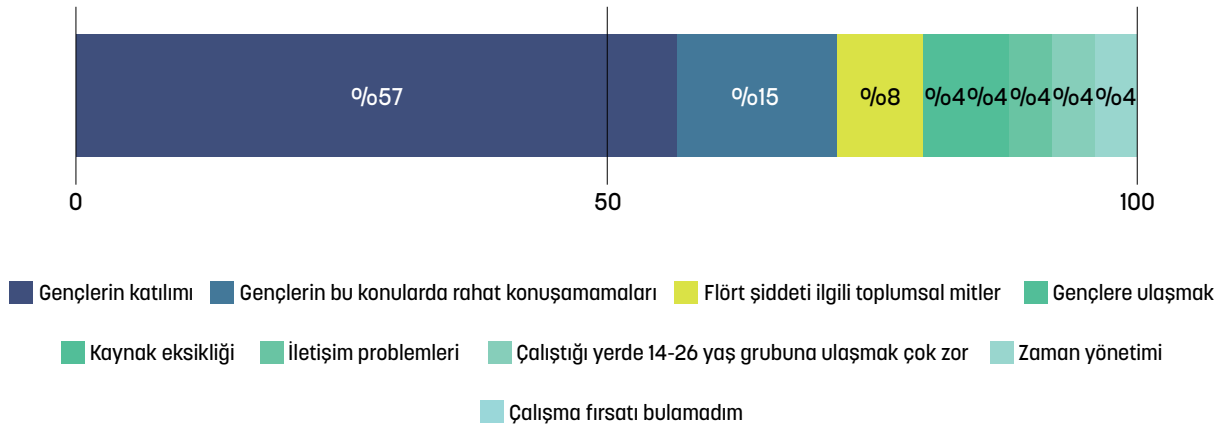
1.4.

Zorluklar ve Çözümler

Bu başlık altında, "Gençlerle çalışırken karşılaştığınız zorluklar nelerdi?" sorusuna verilen yanıtların farklılaştığını görüyoruz. Yanıtlar arasında en yüksek oran, **%57 ile "Gençlerin katılımı" olarak öne çıkmış, bunu %15 ile "Gençlerin bu konular (flört şiddeti, toplumsal cinsiyet vb.) hakkında rahat konuşamamaları"** takip etmiştir. Ayrıca, **katılımcıların %8'i**, flört şiddetiyle ilgili toplumsal mitlerin gençlerle çalışmada önemli bir zorluk oluşturduğunu belirtmiştir. "Zaman yönetimi" seçeneği ise hiçbir katılımcı tarafından ifade edilmemiştir.

Grafik 11: Gençlerle çalışırken karşılaştığınız zorluklar nelerdi?

"Gençlerle çalışırken karşılaştığınız zorluklar nelerdi?" sorusu anket katılımcılarına açık uçlu olarak da sorulmuş ve gençlerin katılımını olumsuz etkileyen çeşitli zorluklar ve engeller dile getirilmiştir.

Çekimserlik ve İletişim Sorunları: Uzmanlar tarafından, birbirini tanımayan genç katılımcıların çekimser kaldıkları ve kendilerini açmakta zorlandıkları gözlemlenmiştir. Gençler arası ilişkiler ve flörtün gizli saklı yaşanan bir durum olarak düşünülmesi sebebiyle gençlerin güvenli alanlarının dışındaki kişilerle bu konuları konuşmakta çekingen davrandıkları belirtilmiştir.

Atölye Duyuruları ve Katılım Talebi: Belediyelerin gençlere yönelik atölye duyurularında gençlerden beklenen sayıda talep alamamak, düşük katılım oranlarına neden olan bir başka faktör olarak vurgulanmıştır. Katılımcılar, gençlere duyurularla ulaşmanın zor olduğunu ve bu nedenle iletişim stratejilerinin değiştirilmesi gerektiğini ifade etmiş; gençlerin bulunduğu üniversite gençlik kulüpleri, yurtlar ve benzeri alanlara gitmenin öneme dikkat çekmiştir. Bir katılımcı, genç kitleye ulaşmaya çalışsa bile bunu ancak tatil dönemlerinde gerçekleştirmeye çalıştığını ama ilgili grubun sinema ve tiyatro gibi etkin-

liklerle tatillerini geçirmek istemesi nedeniyle bunun mümkün olmadığını belirtmiştir. Katılımcılar; atölye duyurusunun yeterince etkili olmadığını ve bu nedenle beklenen talebin karşılanmadığını, bunun da düşük katılım oranlarına neden olduğunu ifade etmiştir.

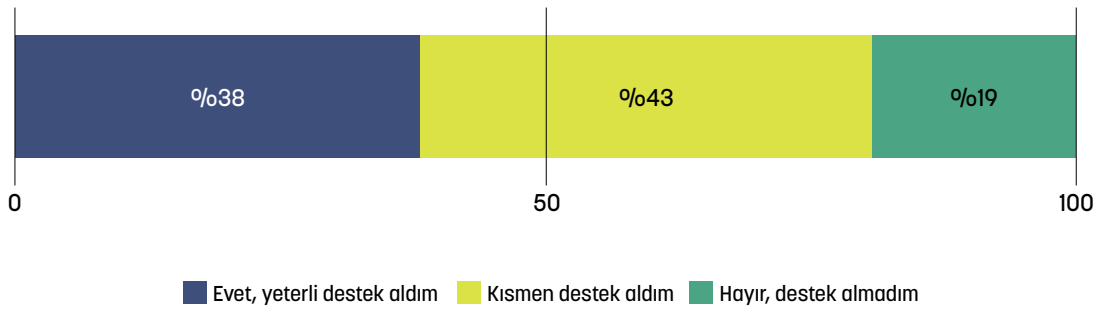
Devamsızlık ve Gönülsüzlük: Katılım gösteren gençler arasında devamsızlık, isteksizlik ve gönülsüzlük olduğu da gözlemlenmiştir.

Flört Şiddeti ile İlgili Tabular ve Toplumsal Baskı: Flört şiddetiyle ilgili toplumsal inanışlar, tabular ve aile baskısının gençlerin bu konuları rahat bir şekilde tartışmasını engellediği belirtilmiştir. Gençlerin, toplumsal mitlerin değişimine karşı direnç gösterdikleri ve genel kabulleri içselleştirdikleri, bu durumun da farkındalık oluşturma süreçlerini zorlaştırdığı ifade edilmiştir. Ayrıca, gençler arasında farkında olmadan uygulanan sözlü şiddet, başka bir önemli zorluk olarak dikkat çekmiştir.

Çalışma Alanının Hedef Kitle ile Uyum Sorunu: Bazı katılımcılar, çalıştıkları merkezin yaş skalasının Yaygınlaştırma Programının 14-26 yaş arası gençlerden oluşan hedef kitlesiyle örtüşmediğini belirtmiş; bu nedenle ilgili genç gruplara ulaşmakta zorlandıklarını ifade etmiştir. Örneğin, ağırlıklı olarak yetişkinlerle çalışan bir katılımcı, gençlerle çalışabilmek için ek kaynaklara ihtiyaç duyduğunu dile getirmiştir.

Bu nedenle belediyelerin ilgili müdürlükleri tarafından NVNY Yaygınlaştırma Programına katılacak meslek uzmanlarının seçimi aşamasında, çalışma merkezlerinin ve faaliyet alanlarının halihazırda gençlerle çalışan birimler olmasına ve buna uygun fiziksel koşulları içermesine dikkat edilmesinin programın uygulanabilirliği üzerinde önemli bir etkisi olduğuna dikkat çekilmiştir.

Grafik 12: Karşılaştığınız zorlukları aşmada belediyeden yeterli desteği alabildiniz mi?

Sayısal bulgularla devam edecek olursak; "Karşılaştığınız zorlukları aşmada belediyeden yeterli desteği aldınız mı?" sorusuna "Evet, yeterli destek aldım." diyenler %38, kısmen destek aldığını söyleyenler %43 olmuştur. Katılımcıların %19'u ise destek almadığını ifade etmiştir.

Zorlukları aşmada hangi stratejilerin katılımcıların işine yaradığı, incelenen bir başka konu olmuştur. En yüksek oranda ifade edilen seçenek %54 ile "iletişim kanallarının artırılması" olmuş, bunu %35 ile "Esneklik sağlama" ve %23 ile "Kapsayıcı yaklaşım" takip etmiştir.

Grafik 13: Zorlukları aşmada hangi stratejiler işinize yaradı?

Anket katılımcılarından, karşılaştıkları zorlukları aşmak için kullandıkları stratejilere dair açık uçlu yanıtlar vermeleri de istenmiştir. Bu sayede, zorlukları aşmada kullanılan veya kullanılabilir yöntemler hakkında ayrıntılı bilgi edinilmiştir.

Gençlerle açık ve kapsayıcı iletişim, öne çıkan etkili stratejilerden olmuştur.

Konuşmaksızın bir sonuca varılamayacağı ve algı değişikliği için iletişimin vazgeçilmez bir şart olduğunun gençlere sık sık hatırlatılmasının fayda sağladığı görülmüştür. Bir katılımcıya göre, gençlerin fikirleri veya davranışları ne olursa olsun, onlara kucaklayıcı ve anlamaya dayalı bir yaklaşımla karşılık vermek, çözüm noktasında oldukça destekleyici olmuştur.

Adil bir yaklaşım benimseyerek, her bireyin özel olduğu gerçeğini unutmadan gençlerin ihtiyaçlarına saygı duyarak ve bağ kurarak farkındalık oluşturmayı sağlayan bir iletişim kurulmasının önemi belirtilmiştir. Katılımcılar, kapsayıcı bir tutum sergilemenin ve güçlü bir iletişim kurmanın önemine vurgu yapmıştır.

Diğer bir strateji olarak, gençlerle bireysel görüşmelerin yanı sıra grup görüşmeleri de yapılarak iletişim kanalları çeşitlendirilmiş ve bu şekilde çalışmalar sürdürülmüştür.

Esneklik sağlama da etkili stratejilerden biri olarak öne çıkmıştır.

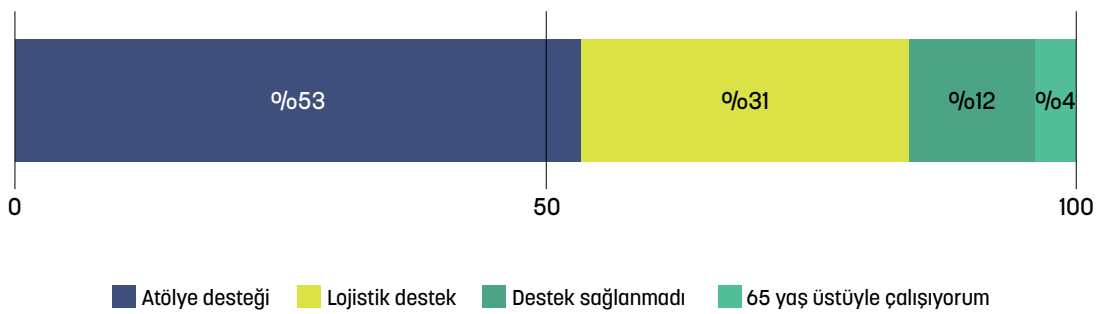
Gençlerin taleplerine esneklik sağlayarak uygun mekân, gün ve saatlerin belirlenmesinin faydalı olduğu ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, gönüllülüğün bir ilke haline getirilmesinin zorlukları aşmada etkili olduğu vurgulanmıştır.

Derin görüşmelere katılan bir katılımcı, genel görüşleri özetler nitelikte stratejiler sıralamıştır:

“Yapılması planlanan programların iletişim ve duyuru yöntemlerini çoğaltarak, kaynakları yeniden düzenleyerek, yani programları gençlerin yoğunluklu olduğu alanlarda yaparak ve program akışı hakkında esneklikler sağlayarak stratejimizi güncelledik ve ilerleme sağladık.”

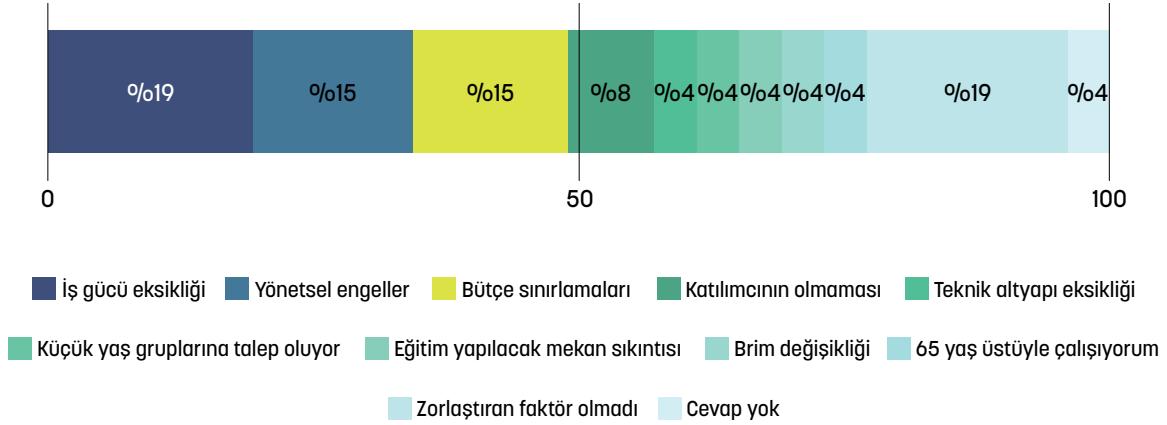
NVNY Gençlik Programı uzmanları ile iletişimde kalmak ve çalışma arkadaşlarıyla fikir alışverişinde bulunmak, faydalı stratejiler arasında yer almıştır. Ayrıca, bir katılımcı, duyuru çalışmalarına ağırlık verilmesinin hedef gruptan daha fazla kişiye ulaşmasını sağladığını belirtmiştir. Okullarla iletişim kurulması da etkili bir strateji olarak ifade edilmiştir.

Grafik 14: Belediyeniz size hangi tür destekler sağladı?

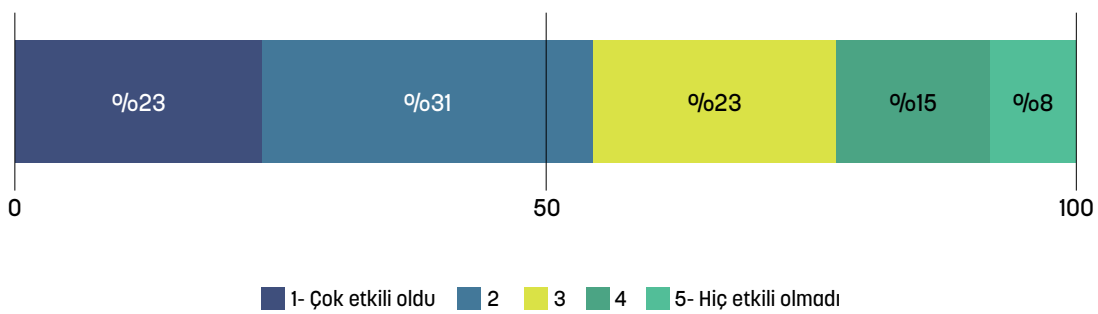
Sayısal bulgulara “Belediyeniz size hangi tür destekler sağladı?” sorusuyla devam edildiğinde; katılımcıların yarısından fazlasının çalıştıkları belediyelerin atölye desteği sağladığını, %31’inin belediyeden lojistik destek aldığını belirttiği görülmüştür. Destek almadığını ifade edenlerin oranı ise %12 olmuştur. Bir katılımcı ise “65 yaş üstüyle çalışıyorum.” diyerek gençlere ulaşamadığını dile getirmiştir.

Grafik 15: Belediyenizde uygulamayı zorlaştıran faktörler nelerdi?

Belediyede gençlere yönelik atölyeleri uygulamayı zorlaştıran faktörler arasında işgücü eksikliği (%19), yönetsel engeller (%15) ve bütçe sınırlamaları (%15) en çok öne çıkan sorunlar olarak tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, farklı faktörlerden bahseden katılımcıların olduğu ve yanıtların oldukça çeşitlendiği görülmüştür. Öte yandan, katılımcıların %19'u "Zorlaştıran faktör olmadı" yanıtını vermiştir.

Grafik 16: Belediyenin genel yaklaşımı programın başarısında ne kadar etkili oldu?

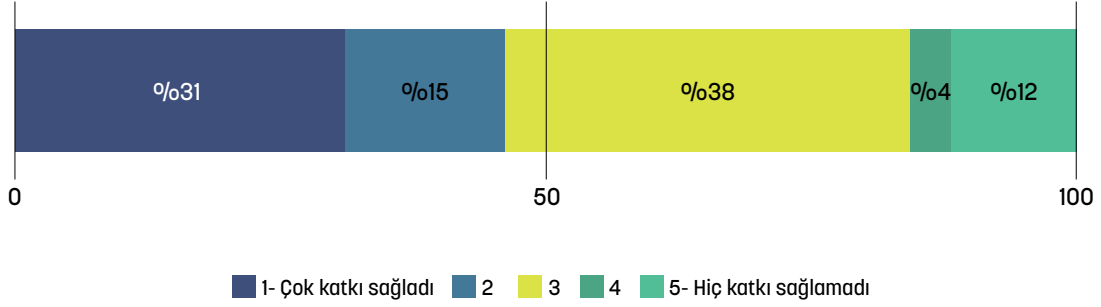

Katılımcıların %54'ü belediyenin yaklaşımının programın başarısında etkili olduğunu ifade ederken %23'ü orta derecede etkili olduğunu belirtmiştir. Belediyenin genel yaklaşımının programın başarısında etkili olmadığını düşünenlerin oranı ise %23 olarak kaydedilmiştir.

1.5.

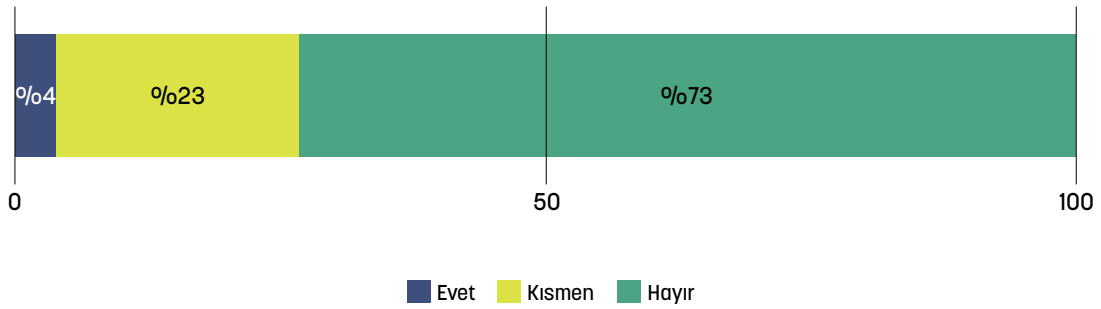
Destekleyici Unsurlar

Grafik 17: Bağlı olduğunuz birim, programın uygulanmasına ne kadar katkı sağladı?

Katılımcıların %46'sı bağlı olduğu birimin programın uygulanmasına katkı sağladığını belirtirken %38'i orta derecede etkili olduğunu ifade etmiştir. Katkı sağlamadığını belirtenlerin oranı ise %16 olmuştur.

Grafik 18: Atölye planlama sürecinde kurumunuzda bir engelle karşılaştınız mı?

Katılımcıların %73'ü atölye planlama sürecinde kurumlarında herhangi bir engelle karşılaşmadığını ifade ederken %23'ü kısmen engellerle karşılaştığını, %4'ü ise engellerle karşılaştığını belirtmiştir.

1.6.

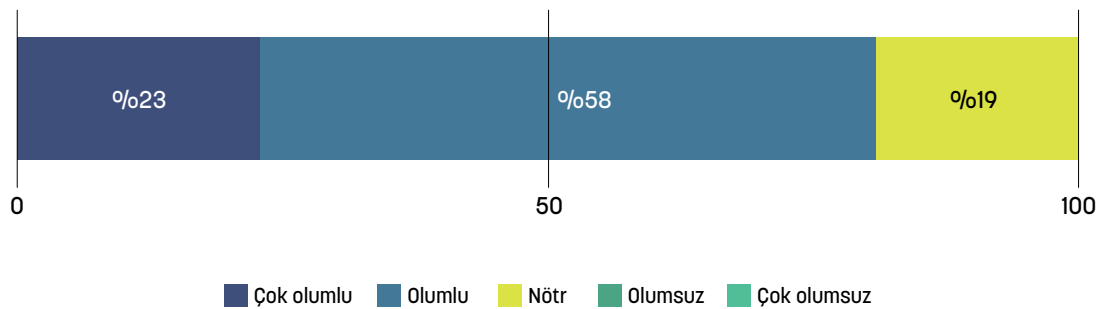
Gençlerin Geri Bildirimleri ve Etkiler

2020 yılında yayımlanan Etki Değerlendirme Raporuna göre, "Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak: Eğitimciler ve Danışmanlar İçin Uygulama El Kitabı" kullanılarak gerçekleştirilen çalışmalar gençler üzerinde önemli ve çok yönlü olumlu etkiler yaratmıştır. Ankete katılan 39 gencin %97'si flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki farkındalıklarının arttığını, %95'i ise dijital şiddeti fark etme, sınır koyma ve kendini ifade etme gibi konularda beceriler kazandıklarını belirtmiştir. Ayrıca, %90'ı kendi davranışlarındaki cinsiyetçi eğilimleri sorgulamaya başladığını ifade ederken %97'si ilişkilerindeki şiddet eğilimlerinin azaldığını vurgulamıştır.⁷

2020 yılında yayınlanan bu raporda bir genç katılımcı şu şekilde görüş belirtmiştir: "Toplumda sürekli fiziksel şiddetten bahsediliyor fakat bu seminer sayesinde farklı şiddet türlerinin de olduğunu, mesela psikolojik şiddet gibi, ve bu olaylar karşısında dur diyebilmeyi, yardıma ihtiyacı olanlara destek olmayı geliştirdiğimizi düşünüyorum. (Genç katılımcı görüşü)"⁸

Bu bulgunun bir devamı niteliğinde olan diğer bir tespit ise bu rapor kapsamında gerçekleştirdiğimiz derinlemesine görüşmelerde ortaya çıkmıştır. Görüşmeye katılan G5, gençler arasında özellikle psikolojik şiddet konusundaki farkındalığın arttığını vurgulamış, aşk ve sevginin bir parçası olarak görülen kıskançlık gibi kavramların tartışılmasının bu algıların dönüşümünde önemli bir rol oynadığını ifade etmiştir.

Grafik 19: Gençlerden aldığınız geri bildirimleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

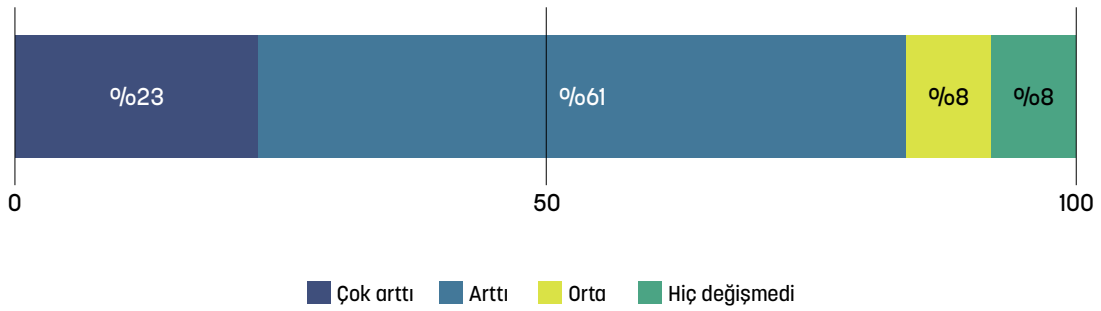

⁷ Tuba Emiroğlu. Ne Var Ne Yok?! Uygulama Kitabı: Etki İzleme Araştırma Raporu. İstanbul: Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, 2020.

⁸ A.g.e., s. 38

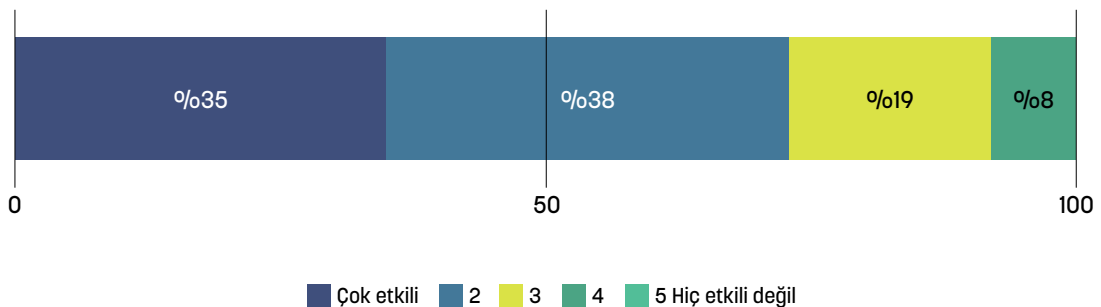
Gençlerin geri bildirimlerine ilişkin sayısal bulgulara odaklandığımızda, gençlerden olumlu geri bildirim aldığı ifade eden meslek çalışanlarının oranı %81, nötr geri bildirim aldığı söyleyenlerin oranı ise %19 olarak kaydedilmiştir. Olumsuz geri bildirim aldığı belirten katılımcı olmamıştır. Hem nitel hem de nicel bulgular, programın bireylerin farkındalığını artırma ve algılarını dönüştürme potansiyelini ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, programın hem bireysel hem de toplumsal düzeyde etkili bir öğrenme ve dönüşüm aracı olabileceğini göstermektedir. Gençlerin flört şiddeti ve güvenli ilişkiler gibi konularda farkındalık kazanması, programın bu alanlarda güçlü bir bilinçlendirme sağladığını ve toplumsal düzeyde pozitif değişim yaratma potansiyelini ortaya koymaktadır.

Grafik 20: Gençlerin flört şiddeti ve güvenli ilişkiler gibi konulardaki farkındalığı nasıl değişti?

Katılımcıların %84'ü, gençlerin flört şiddeti ve güvenli ilişkiler gibi konulardaki farkındalığının arttığını beyan etmiştir. Bu artışın orta derecede olduğunu ifade edenlerin oranı %8 iken farkındalığın değişmediğini belirtenlerin oranı da %8 olarak kaydedilmiştir.

Grafik 21: Yaygınlaştırma Atölyesinde öğrendiklerinizin gençler üzerindeki etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?

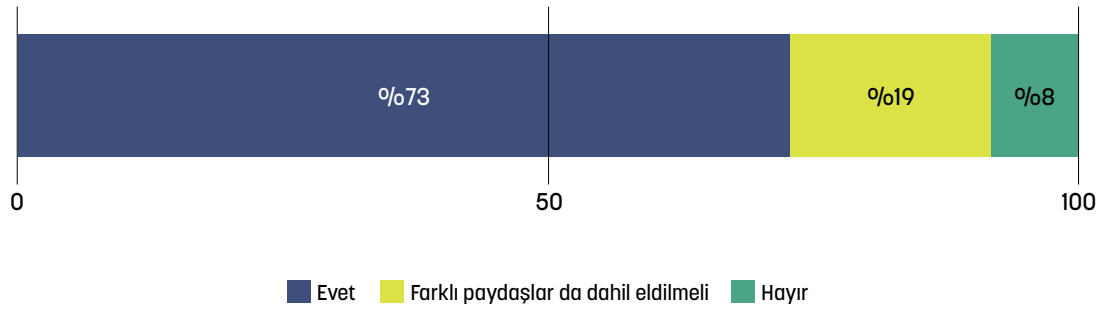

NVNY Yaygınlaştırma Programı kapsamında meslek uzmanlarına yönelik gerçekleştirilen 5 tam günlük Yaygınlaştırma Atölyesinde öğrendiklerinin gençler üzerinde etkili olduğunu belirten katılımcıların oranı %73'tür. %19'luk bir kesim bu konuda kararsız olduğunu ifade ederken, etkili olmadığını söyleyenlerin oranı ise %8 olarak görülmüştür. Özetle, çalıştıkları belediyelerde gençlerle atölyeler düzenleyen katılımcıların aktardığı bulgular, gençlerin flört şiddeti ve güvenli ilişkiler gibi konularda farkındalıklarının anlamlı ölçüde arttığını ve atölyelerin bu alanlarda pozitif yönde güçlü bir etki yarattığını ortaya koymaktadır.

1.7.

Programın Sürdürülebilirliği ve Gelecek İçin Öneriler

Grafik 22: NVNY Yaygınlaştırma Programı belediye çalışanlarıyla devam etmeli mi?

Katılımcıların %73'ü NVNY Yaygınlaştırma Programının belediye çalışanlarıyla devam etmesi gerektiğini belirtirken, %19'u farklı paydaşların da programa dahil edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Öte yandan, %8'lik bir kesim programın belediye çalışanlarıyla devam etmemesine dair görüş bildirmiştir.

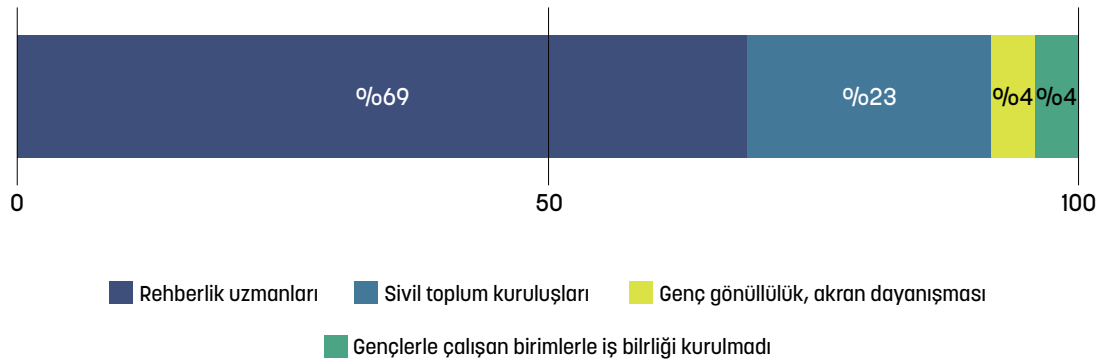
1.8.

Farklı Hedef Grupların Değerlendirilmesi

Katılımcıların %69'u gençlerle çalışmada psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanlarının daha etkili olabileceğini belirtirken %23'ü sivil toplum kuruluşlarının bu konuda

etkili olduğunu ifade etmiştir. Genç gönüllülük ve akran dayanışmasını vurgulayanların oranı ise %4'te kalmıştır. "Gençlerle çalışırken hangi hedef gruplar daha etkili olabilir?" sorusuna yanıt veren bir katılımcı ise gençlerle çalışan birimlerle iş birliği kurulmadığını dile getirmiştir.

Grafik 23: Gençlerle çalışırken hangi hedef gruplar daha etkili olabilir?

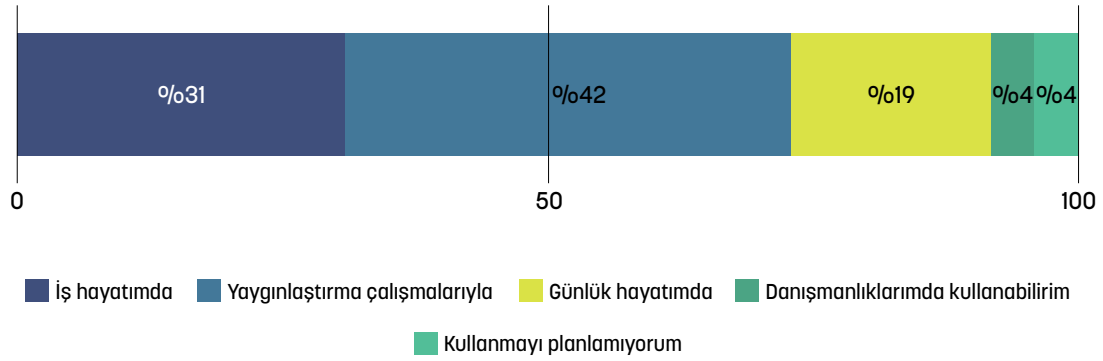
Derinlemesine görüşmeler incelendiğinde, G4 programın sürdürülebilirliğini ve etkisini artırmak için psikolojik danışman ve rehber öğretmenler, branş öğretmenleri ve ebeveynlerle iş birliği yapılmasının, katılımcıların ihtiyaçlarının daha iyi anlaşılmasına ve atölye sonrasında takip edilmesine olanak sağlayacağını belirtmiştir. G8, çocuk hakları birimleri gibi farklı paydaşlarla kurulan ortaklıkların gençlere erişimi kolaylaştırarak daha geniş bir katılımcı kitlesine ulaşılmasında fayda sağladığını ifade etmiştir. G7 ise, üniversitelerdeki Psikoloji bölümleri, psikolojik danışmanlık ve rehberlik birimleri ve eğitim fakülteleri gibi alanlardan destek alınmanın, halihazırda ilgili konularda eğitim alan gençlerin atölyelere yönlendirilmesinde etkili olabileceğini belirtmiştir.

1.9.

Programın Uzun Vadeli Etkisi

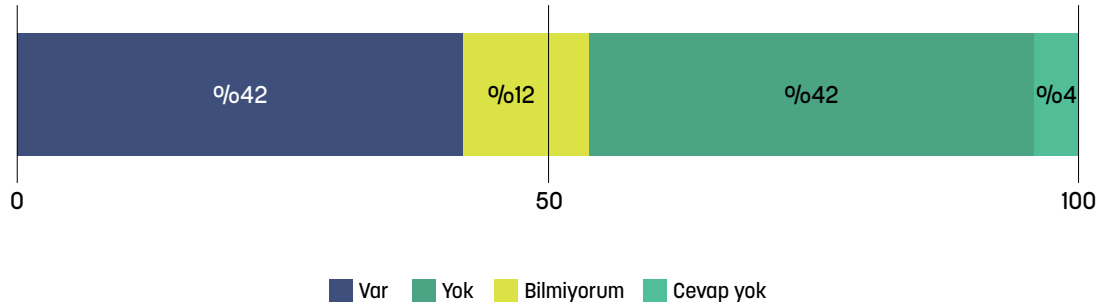
Katılımcıların %96'sı programda öğrendiklerini kullanmayı planlamaktadır.

Grafik 24: Programdan öğrendiklerinizi uzun vadede nasıl kullanmayı planlıyorsunuz?

Ankete katılanların %42'si, programda öğrendiklerini yaygınlaştırma çalışmalarıyla uzun vadede kullanmayı planladığını ifade etmiştir. %31'lik bir kesim öğrendiklerini iş hayatında uygulamayı planlarken %19'u günlük hayatında kullanmayı düşündüğünü belirtmiştir. Katılımcıların %4'ü ise "Danışmanlıklarımdaya kullanabilirim" yanıtını vermiştir. Bu bulgular, programın hem profesyonel hem de kişisel düzeyde uygulanabilir bir içerik sunduğunu ortaya koymaktadır.

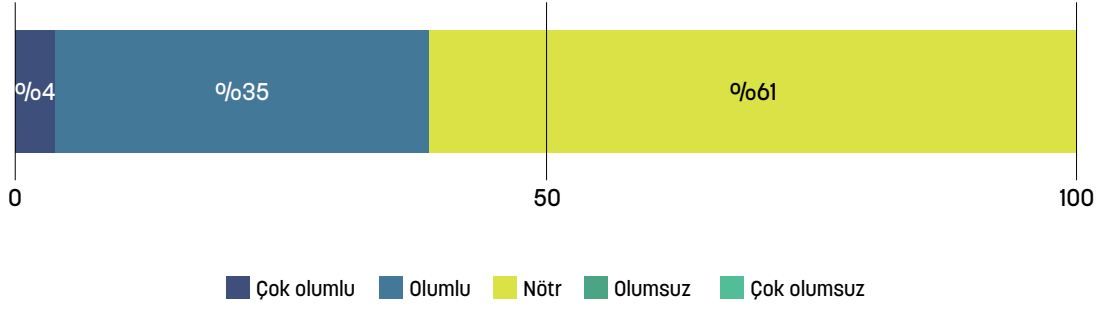
Grafik 25: Belediyenizin bir gençlik politikası var mı?

Katılımcıların %42'si çalıştıkları belediyenin bir gençlik politikasına sahip olduğunu ifade ederken aynı orandaki bir kesim ise böyle bir politikadan yoksun olduklarını belirtmiştir. %12'lik bir grup, bu konuda bilgi sahibi olmadığını dile getirmiştir. Belediyenin gençlik politikası olduğunu belirten bir katılımcı, "Belediye başkanının seçim sürecinde İstanbul Gençlik Politikaları Derneği ile imzalamış olduğu bir politika metni bulunmaktadır." ifadesiyle yanıtını detaylandırmıştır.

Derinlemesine görüşmeler incelendiğinde, G9 yerel yönetimlerin toplumsal algıyı dönüştürmede daha aktif ve belirleyici bir rol üstlenmesi gerektiğini vurgulamıştır. G9'a göre, flört şiddeti ve güvenli ilişkiler gibi konuların toplumda konuşulabilir hale getirilmesinde belediyelerin belirleyici bir yol oynaması büyük önem taşımaktadır.

Grafik 26: Program belediyezinin gençlik politikaları üzerinde nasıl bir etki yarattı?

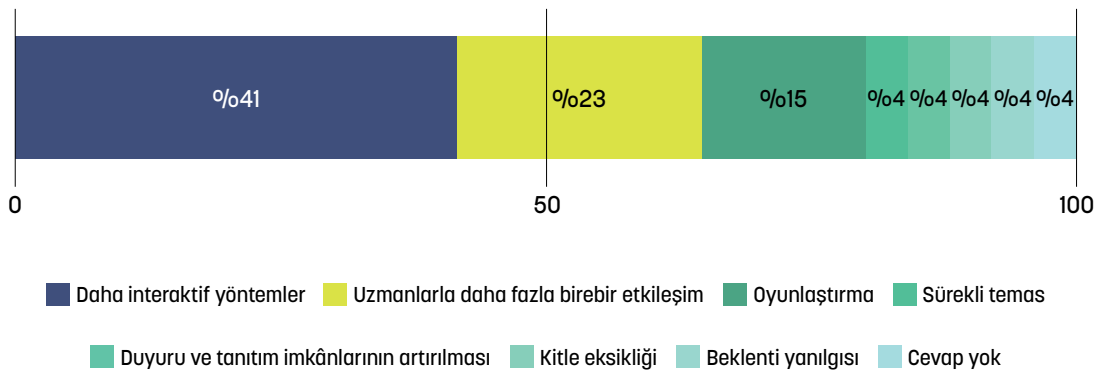
Katılımcıların %39'u programın, çalıştıkları belediyezinin gençlik politikalarına olumlu bir etki yarattığını ifade etmiştir. Katılımcıların %61'i bu konuda nötr bir görüş bildirmiştir. Olumsuz bir etki olduğu ise belirtilmemiştir.

1.10.

Gençlerin Katılımını Artırma Stratejileri

"Gelecek çalışmalarda gençlerin daha aktif katılımı nasıl sağlanabilir?" sorusuna verilen yanıtların çeşitlilik gösterdiği görülmüştür. En yüksek oranda ifade edilen seçenek %41 ile "Daha interaktif yöntemler" olmuştur. Bunu %23 ile "Uzmanlarla daha fazla birebir etkileşim" ve %15 ile "Oyunlaştırma" seçenekleri takip etmiştir.

Grafik 27: Gelecek çalışmalarda gençlerin daha aktif katılımı nasıl sağlanabilir?

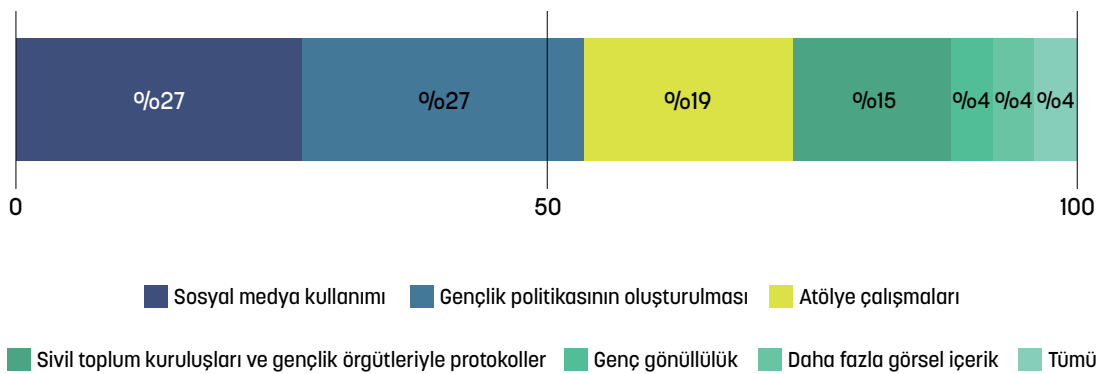

Bu soruya “Sürekli temas” yanıtını veren bir katılımcı, gençlerle sürekli iletişim halinde olarak uzun vadeli hedefler belirlenmesi gerektiğini ve bu yaklaşımın sürdürülebilirliği sağlayacağını ifade etmiştir. “Kitle eksikliği” yanıtını veren bir diğer katılımcı ise uygulama yapabilecek bir kitlesi olması durumunda çalışmaların yarar sağlayacağını ve gençlerin bilinçlenip güçleneceğini belirtmiştir.

“Beklenti yanılgısı” yanıtını veren bir katılımcı, belediyelerde gerçekleştirecekleri atölyelere başvuru için ilan açtıklarında, şiddet konusunda olumlu yönlendirme edinimi sağlamayı amaçlayan gençler yerine bu eğitimi bir uzmanın vereceği beklentisiyle başvuru yapan Psikoloji bölümü öğrencilerinin öne çıktığını belirtmiştir. Başka bir ifadeyle, gelecek programlara yönelik bilgilendirmenin daha net ve doğru bir şekilde yapılması gerektiğini vurgulamıştır.

“Gençlere daha fazla hitap etmek için belediyelere ve belediyelerdeki gençlik çalışanlarına hangi yöntemleri önerirsiniz?” sorusuna, katılımcıların %27’si “Sosyal medya kullanımı” yanıtını verirken bir diğer %27’lik kesim ise “Gençlik politikasının oluşturulması” gerektiğini belirtmiştir. “Atölye çalışmaları”nı önerenlerin oranı %19, “Sivil toplum kuruluşları ve gençlik örgütleriyle protokoller” diyenlerin oranı ise %15 olarak kaydedilmiştir.

Grafik 28: Gençlere daha fazla hitap edebilmek için belediyelere ve belediyelerdeki gençlik çalışanlarına hangi yöntemleri önerirsiniz?

“Genç gönüllülük” yanıtını veren bir katılımcı, gençlik meclisi gibi öz bir örgütlenmenin belediye çalışanları tarafından desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca, gençlerin politika oluşturma ve atölye düzenleme taleplerinin belediyeler tarafından karşılanmasının önemini vurgulamıştır.

Derinlemesine görüşmelerde G5, belediyelerin sağladıkları eğitim kalitesine dair algıyı güçlendirmesi ve gençlere aldıkları eğitimlerin kaliteli ve işe yarar olduğunu aktarmasının önemli olduğunu belirtmiştir. G6, üniversiteler ve öğretim üyeleriyle iş birliği yapmanın katılımcı sayısını artırmada etkili olduğunu ve sosyal projelerde aktif öğrencilerle bu sayede daha kolay iletişim kurulduğunu belirtmiştir. G9 ise, üniversiteler ve belediyelerin gençlik merkezleri arasındaki bağlantının katılımcı sorunlarını çözmeye etkili olduğunu ve hazır gruplarla bu süreçlerin hızlandığını ifade etmiştir. Ayrıca, sosyal medya ve billboard afişlerinin yeterince etkili olmadığını ve daha kapsamlı stratejilere ihtiyaç duyulduğunu dile getirmiştir.

13-28 Kasım 2024 tarihlerinde 10 kişiyle yapılan derinlemesine görüşmelerden oluşan bu bölümde, Yaygınlaştırma Programına katılan meslek çalışanlarının atölye uygulamalarına dair karşılaştıkları engelleri tespit ederek çözümleri ve daha iyisi için ne yapılabileceğini ortaya çıkarmayı hedefliyoruz.

2.1.

Katkı: Sizce gençlerle gerçekleştirdiğiniz atölyeler, gençlerin flört şiddeti ve güvenli ilişkiler konularındaki farkındalığını nasıl etkiledi?

Pozitif etkiler

Atölyelerin gençler üzerindeki olumlu etkisi, katılımcıların deneyimleriyle açıkça ortaya çıkmaktadır:

- **Farkındalık ve Bilinçlenme:**

G2, yaklaşık 500 gence ulaştıklarını ve gençlerin özellikle **manipülasyon** konusunda farkındalık kazandığını belirtmiştir. Uygulamalar sonrasında gençlerden aldıkları geri bildirimler, bu farkındalığın etkisini doğrulamaktadır.

G4 genç katılımcıların öğrendiklerini içselleştirdiğini gözlemlerken, G5 özellikle psikolojik şiddet konusundaki farkındalığın arttığını ifade etmiştir. Aşk ve sevginin bir parçası olduğu düşünülen kıskançlık gibi kavramların tartışılması, bu algıların değişiminde önemli bir rol oynamıştır.

- **Davranış Değişimi ve Katılım:**

G8 lise ve üniversite öğrencileriyle yapılan çalışmaların, gençlerin evde veya okulda konuşamadıkları flört şiddeti ve güvenli ilişkiler gibi konuları ele almasına olanak tanıdığını vurgulamıştır. Grup içi tanışıklık, iletişimi kolaylaştırarak daha büyük bir pozitif etki yaratmıştır.

Karşılaşılan Zorluklar

• Sosyal Medya ve Bilgi Eksikliği:

G9, gençlerin “sosyal medya gençlere her türlü bilgiye erişimi sağlıyor” yönündeki ön kabulle hareket ettiklerini gözlemlediğini ancak atölyelere katılan gençlerin, atölyeler sayesinde, cinsel şiddet ve flört şiddeti gibi konularda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını ve yanlış bildiklerinin de olduğunu fark ettiklerini belirtmiştir. Bu dönüşüm, gençlerden alınan geri bildirimlerle de doğrulanmıştır.

Gençler geri bildirimlerinde “Biz [gençler] aslında böyle biliyorduk.” şeklinde ifadeler kullanmışlardır. (G9, Eskişehir, NVNY YP 2023 katılımcısı)

• Konu Çeşitliliği ve Kapsam:

G3, cinsel şiddet veya flört şiddeti konuları yerine il ya da ilçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin talep ettiği temalar⁹ üzerinde çalışmak zorunda kaldığını ifade etmiştir. Buna rağmen, akran zorbalığı gibi konularla dolaylı olarak yaygınlaştırma çalışmalarına katkı sağladığını ve bu konularda yeniden talepler alındığını belirtmiştir.

• Gençlerle Doğrudan Çalışmama:

G7, yetişkin gruplarla çalıştığını ve gençlere doğrudan katkı sağlayamadığını dile getirmiştir. Ancak, bireysel danışmanlıklarında ve atölyelerinde güvenli ilişkiler ve cinsel şiddet gibi konuları ele alarak dolaylı bir etki yaratmıştır.

Sonuç olarak atölyelerin genel etkisi, gençlerin farkındalık ve bilgi düzeyini artırmada başarılı olmuştur. Ancak lojistik ve içerik odaklı zorluklar, bu çalışmaların daha geniş kitlelere ulaştırılabilmesi için stratejik planlamalara duyulan ihtiyacı göstermektedir. Bu sonuçlar, gelecekteki atölye uygulamalarının daha kapsamlı ve erişilebilir hale getirilmesi için bir yol haritası sunmaktadır.

⁹ “MEB’e bağlı okullarda uzmanların çeşitli konularda atölye düzenlemesi, MEB’in iznine tabidir” şeklinde yorumlanabilir (Bkz: https://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_09/04161437_yonerge.pdf).

2.2.

Strateji: NVNY Yaygınlaştırma Atölyesinden sonra gençlerle yaptığınız çalışmalarda hangi strateji veya yaklaşımları benimsediniz? Hangi yöntemlerin daha etkili olduğunu gözlemlediniz?

NVNY Yaygınlaştırma Atölyelerinde benimsenen strateji ve yaklaşımlar, gençlerle etkili bir iletişim kurma ve güvenli bir alan yaratma temellerine dayanmaktadır. 2019 yılında yayımlanan "Eğitimde Ne Var Ne Yok?! Flört Şiddeti: Okul Odaklı Önlem ve Müdahalede Engeller, İhtiyaçlar, Çözüm Önerileri Araştırma Raporu"na göre; gençlerin ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulan, hiyerarşik olmayan uygulamalar ve bu uygulamaları hayata geçirirken güvenli bir alan yaratılması, gençlerle psikolojik danışman ve rehberler arasında güvenli ve eşitlikçi bir ilişki yaratılmasında büyük rol oynamış ve bu yaklaşımlar, şiddet meselelerini konuşmayı kolaylaştırmıştır.¹⁰

• Güvenli Alan Yaratma ve Gizlilik Prensibi:

G8, "Burada konuşulan burada kalır" prensibi ile gizlilik esasına dayalı bir ortam yarattıklarını ve bu yöntemin güveni artırdığını ifade etmiştir. Ayrıca, uygulama el kitabında yer alan "İlay ve Öner" ile "Eray ve Burçin" gibi çizim ve diyalog içeren modülleri tiyatro gruplarıyla uygulayarak uyum yakalamaya çalıştıklarını söylemiştir. G8, kuralların gençlerle birlikte belirlenmesinin ve böylece güvenli bir alan yaratılmasının önemini dile getirmiştir.

• Hiyerarşik Olmayan İletişim:

G9, hiyerarşik olmayan bir ilişki kurmanın gençlerin kapasitelerine güvenmelerini sağladığını ve bu durumun kendi potansiyellerini gerçekleştirmelerine olanak tanıdığını vurgulamıştır. Hem G8 hem de G9, hiyerarşik olmayan iletişimin bu süreçteki önemini altını çizmiştir.

• İletişim Teknikleri ve Etkileşim:

"Birinin onları anlayabiliyor olmasının verdiği etki çok büyük."

(G3, İstanbul, NVNY YP 2020 katılımcısı).

G3, gençlerle çalışmada en etkili unsurun iyi iletişim olduğunu vurgulamıştır. Gençlerin anlaşılabilirliklerini hissetmeleri, bu süreçte büyük bir etki yaratmaktadır.

G4, atölyelerinde psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerin de katılımcılarla birlikte bulunmasının süreci daha etkili ve takip edilebilir kıldığını belirtmiştir. Ayrıca, motamot anlatımın etkili olmadığını, dikte etmeden gençlerle iletişim kurmak gerek-

¹⁰ Ezgi Toplu Demirtaş, **Eğitimde Ne Var Ne Yok?! Flört Şiddeti: Okul Odaklı Önlem ve Müdahale - Engeller, İhtiyaçlar, Çözüm Önerileri Araştırma Raporu** (İstanbul: Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, Mart 2019), s. 29.

tiğini ve katılımcıların aktif olduğu atölyelerin çok daha verimli olduğunu dile getirmiştir. G6 da gençlerin dinleyici yerine katılımcı olmasının ve atölyelerin interaktif bir şekilde gerçekleştirilmesinin oldukça etkili olduğunu belirtmiştir. Büyük paneller yerine daha az katılımcıyla yapılan interaktif oturumların daha kalıcı etkiler yarattığını dile getirmiştir.

• **Materyal Desteği ve Etkili Yöntemler:**

G8, materyal desteğinin faydalı olabileceğinin altını çizmiş; gençlere kitapçıklar, rozetler, çıkartmalar dağıtmanın atölyeyi daha canlı tutabileceğini belirtmiştir.

• **Sosyoekonomik Farklılıkların Gözetilmesi:**

G4, sosyoekonomik farklılıkların öğrenme süreçlerini etkilediğini ve bu nedenle atölyelerin bu faktörler göz önünde bulundurulurken tasarlanması gerektiğini ifade etmiştir.

Özetle, meslek uzmanlarının gençlerle gerçekleştirdiği atölyelerde benimsenen stratejiler arasında; güvenli bir alan yaratma, hiyerarşik olmayan iletişim, interaktif katılım ve materyal desteği öne çıkmaktadır. Gençlerin dinleyici yerine aktif katılımcı olmaları, sürecin kalıcılığını artırırken gizlilik, karşılıklı güven ve sosyoekonomik çeşitliliklerin gözetilmesi başarıyı desteklemektedir.

2.3.

İhtiyaç ve Geliştirme: Kurumunuzda bu programı sürdürebilmek için nelere ihtiyaç duyuyorsunuz? Özellikle belediye içinde geliştirilmesi veya iyileştirilmesi gerektiğini düşündüğünüz alanlar var mı?

Engeller ve Önyargılar

• **İdareci Tepkileri:**

2019'da yayımlanan "Eğitimde Ne Var Ne Yok?! Flört Şiddeti: Okul Odaklı Önlem ve Müdahale - Engeller, İhtiyaçlar, Çözüm Önerileri Araştırma Raporu"nda, okullardaki idarecilerin flört şiddetini bir sorun olarak görmemesi veya velilerden tepki çekme endişesi nedeniyle koruyucu ve önleyici çalışmaların engellendiği belirtilmiştir.¹¹ Bu durum; MEB, belediyeler ve toplum üçgeninde de kendini göstermektedir. G3, benzer şekilde "flört şiddeti" gibi başlıkların doğrudan kullanılmasının dirençle karşılandığını ve bu başlıkların yeniden adlandırılmasının algıyı yönetmek için etkili bir yöntem olabileceğini belirtmiştir.

¹¹ Ezgi Toplu Demirtaş, Eğitimde Ne Var Ne Yok?! Flört Şiddeti: Okul Odaklı Önlem ve Müdahale - Engeller, İhtiyaçlar, Çözüm Önerileri Araştırma Raporu (İstanbul: Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, Mart 2019), s. 30.

Alternatif Yaklaşımlar

• Algı Dönüşümü:

G4, toplumda sosyal yardımlara talebin daha yüksek olduğunu ve hak temelli çalışmalara aynı derecede bir talebin olmadığını ifade etmiştir. G10, bu tür algılar nedeniyle yöneticilerin daha çok "katılımcı sayıları" odaklı ve reklam bazlı bir anlayışla hareket ettiğini belirtmiştir.

• Farklı Uygulamalar ve Deneyimler:

G7, Eskişehir Büyükşehir Belediyesinin destekleyici bir rol oynadığını belirtmiş ve bu anlamda herhangi bir engel ile karşılaşmadığını ifade etmiştir:

"Eskişehir Büyükşehir Belediyesi atölye açma ya da bu tür faaliyetlerde hep önümüzü açıyor."

G9, bireysel olarak atölye düzenleme isteğini ve mevcut kapasitenin kullanılabilirliğini dile getirmiştir:

"Bizim atölye yapacak yerimiz de var, eğitim verecek personelimiz de var. Katılımcı bulsak rahatça yaparız."

• Hak Temelli Çalışmalar:

Bazı katılımcılar, hak temelli çalışmalarda yöneticilerle iş birliği kurmakta zorluk yaşamaktadır. G10, ihtiyaç analizi yapılmamasının kaynakların etkili kullanılmasını engellediğini belirtmiştir. Ayrıca hak savunucularının iş birliği geliştirme ve bilinç artırma çalışmalarına ihtiyaç duyduğunu vurgulamıştır.

Öne çıkan bulgulara göre:

Koordinasyon Mekanizmaları: Belediyeler içinde bireysel motivasyonları destekleyecek ve mevcut kapasiteyi organize edecek bir koordinasyon mekanizması kurulmalıdır.

İhtiyaç Analizine Dayalı Kaynak Yönetimi: İhtiyaç analizlerine dayalı stratejik kaynak yönetimi politikaları geliştirilmeli, bu politikalar belediye desteğiyle uygulanmalıdır.

Algı Dönüşümü Programları: Hak temelli çalışmalara yönelik önyargıları dönüştürmek için bilinç artırıcı eğitim ve iletişim programları düzenlenmelidir.

Stratejik İletişim: "Flört şiddeti" gibi terimlerin yerine daha geniş kabul görebilir ifadelerle, toplumda direnç oluşturmayan bir dil kullanılmalıdır.

Programın belediyelerle iş birliği halinde sürdürülebilirliği ve yaygınlaştırılabilirliği, yukarıdaki stratejik adımların hayata geçirilmesine bağlıdır. Bu tür yaklaşımlar, toplumsal algıyı dönüştürerek hak temelli çalışmalarını daha kapsayıcı hale getirebilir.

2.4.

Gençlik Politikası: Belediyenin gençlere yönelik bir politikası var mı? Bu politika, koruyucu-önleyici çalışmaların artırılmasını destekliyor mu? Bu kapsamda yapılan çalışmalardan örnekler verebilir misiniz?

Belediyelerin gençlere yönelik politikaları uygulamadan uygulamaya farklılık göstermekte, bazı alanlarda belirgin bir odak eksikliği yaşanmaktadır.

• **Etkinlikler ve Hizmetler:**

G2; bağımlılığın önlenmesi amacıyla aile, genç ve çocuklara yönelik seramik ve market kursları, spor salonları gibi etkinlikler düzenlendiğini belirtmiştir. G4, Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü altında güçlendirme çalışmaları ve danışmanlık hizmetlerinin sunulduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, belediye başkanlarının “gençlik dostu belediye” söylemine önem verdiğini, ücretsiz öğün desteği ve kütüphanelerin yaygınlaştırılması gibi çalışmaların bulunduğunu vurgulamıştır. G9, gençlik merkezlerinde ücretsiz dil eğitimi, psikolojik farkındalık atölyeleri, kamplar ve geziler düzenlendiğini; ayrıca aktif psikolojik destek hizmetlerinin sağlandığını dile getirmiştir.

? **Soru: “Belediyeyi düşündüğümüzde, gençlik alanında bu koruyucu-önleyici çalışmalar belediyeler için sizce ne kadar öncelikli?”**

Cevap (G9): “Bence öncelikli. Çünkü hem çocuk hakları birimi olsun hem gençlik merkezi olsun, en çok önemsenen etkinliklerin genelde sahibi oluyor. Bu da gösteriyor ki; evet, buna hem gerçekten bir bütçe ayrılıyor hem de gerçekten orada çabalayan, bir şeyleri iyi hale, yola sokmak için gerçekten uğraşan gençlik çalışanları var.” (Eskişehir, NVNY YP 2023 katılımcısı)

Cevap (G10): “Gençler için belediye kapsamında yok, hayır. Bu koruyucu ve önleyici çalışmaların bilgisi de yok.” (Eskişehir, NVNY YP 2023 katılımcısı)

Karşılaşılan Zorluklar

• Hiyerarşik Engeller ve Algılar:

G10, yöneticilerin katılımcı sayısını baz alarak reklam odaklı bir yaklaşım benimzediklerini, bu durumun hak temelli çalışmaların etkisini sınırladığını dile getirmiştir. Ayrıca, ihtiyaç analizlerinin yapılmamasının kaynakların etkili kullanılmasını engellediğini vurgulamıştır.

• Toplumsal Algı ve Dil Sorunları:

G9, "flört şiddeti" gibi kavramların toplumda yanlış anlaşılmalara neden olduğunu ve bu tür terimlerin yerine daha kabul edilebilir ifadeler kullanılmasının önemini vurgulamıştır:

"... o kelimeyi kullanmasak da bu kelimeyi mi kullansak? 'İlişkiler' demesek de zorbalık mı desek falan, yani böyle şeyler birazcık sıkıntıya sokuyor bizi."

(G9, Eskişehir, NVNY YP 2023 katılımcısı)

? Soru: "Belediyenin buradaki yaklaşımı daha belirleyici olabilir mi?"

Cevap (G9): Bence olabilir. Çünkü bir yerde bunları normalleştirmemiz lazım. İnsanların bu kavramları gördüklerinde ya da çocuklarının hayatlarında bir flört ilişkisi olabileceğini kabul etmeleri için bunu biraz bizim görünür kılmamız gerekiyor. Konuşabilir hale getirmemiz gerekiyor. Bence burada da yerel yönetimlerin bir etkisi olabilir."

Öne çıkan bulgulara göre:

Belirgin Politikaların Oluşturulması: Gençlere yönelik koruyucu ve önleyici çalışmalar için uzun vadeli politikalar oluşturulmalıdır.

Sürdürülebilir Uygulamalar: Bu politikaların sürdürülebilir bir şekilde uygulanması için belediyeler arasında koordinasyon artırılmalıdır.

Toplumsal Algının Dönüştürülmesi: "Flört şiddeti" gibi kavramların daha geniş kabul görmesi için alternatif diller ve stratejik iletişim yöntemleri benimsenmelidir.

Yerel Yönetimlerin Aktif Rolü: Yerel yönetimler, gençlere yönelik koruyucu-önleyici çalışmaların önceliklendirilmesinde daha aktif bir rol üstlenmeli ve sosyal sorunların çözümüne katkı sağlayacak projeler geliştirmelidir.

2.5.

Yaygınlaştırma: Belediyenin koruyucu-önleyici uygulamaların yaygınlaştırılması için başka ne tür çalışmalar yapabileceğini düşünüyorsunuz? Farklı uzmanlık alanlarından kişilerin veya birimlerin iş birliği geliştirmesi etkili olabilir mi?

İş Birliğinin Önemi

Belediyenin koruyucu-önleyici uygulamaları yaygınlaştırma çalışmalarında farklı uzmanlık alanlarından kişilerin veya birimlerin iş birliği yapması, önemli bir potansiyel sunmaktadır. "Eğitimde Ne Var Ne Yok?! Flört Şiddeti: Okul Odaklı Önlem ve Müdahale Engeller, İhtiyaçlar, Çözüm Önerileri Araştırma Raporu", psikolojik danışmanların koruyucu ve önleyici çalışmalar için destek ve dayanışmaya duyduğu ihtiyacı vurgulamaktadır.¹² Buna benzer şekilde, G9 ve G10 da iş birliğinin önemine dikkat çekmiştir.

G2, farklı kurumlar ve müdürlüklerle iş birliği yapmanın önemine vurgu yaparak, ortak bir dil geliştirmenin bu süreçte etkili olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, tepki çekebilecek başlıkların dikkatli şekilde ele alınmasının gerekliliğini dile getirmiştir.

G3, gelişim psikolojisi ve ergen gruplarında uzmanlaşmış profesyonellerle çalışmanın, atölyelerin etkinliğini artırabileceğini belirtmiştir.

G4, psikolojik danışman ve rehber öğretmenler ve branş öğretmenleriyle iş birliğinin, genç katılımcıların ihtiyaçlarının daha iyi anlaşılmasını ve takibinin yapılmasını sağladığını ifade etmiştir. Ayrıca ebeveynlerin dahil edilmesinin de gençler için faydalı olabileceğini belirtmiştir:

"... rehber öğretmenlerle ve branş öğretmenleriyle çalışıyor olmak bu anlamda [takibin sağlanması] kıymetli diye düşünüyorum." (G4, İstanbul, NVNY YP 2020 katılımcısı)

G5, belediyenin atölyelere yönelik net bir tavır alması gerektiğini, yönetim değişikliklerinin daha önce düzenlenen atölyeleri sekteye uğrattığını ifade etmiştir. Kapasite geliştirme ihtiyacına vurgu yapan G5, sosyolog ve psikolog gibi meslek elemanlarının, lisans eğitiminin her alanda uzmanlaşmayı sağlamaması nedeniyle, ekstra eğitimlerle uzmanlaşmasının önemini dile getirmiştir. Ancak bu süreçlerin maliyetli olması, kapasite yetersizliğini derinleştirebilmektedir. Gençlere ulaşmada doğru bir iletişim dili oluşturmanın kritik önem taşıdığını belirten G5, sadece afiş asmanın yetersiz olduğunu vurgulamış, kamu kısıtlamalarının da süreci zorlaştırdığını ifade etmiştir.

¹² Ezgi Toplu Demirtaş, Eğitimde Ne Var Ne Yok?! Flört Şiddeti: Okul Odaklı Önlem ve Müdahale - Engeller, İhtiyaçlar, Çözüm Önerileri Araştırma Raporu (İstanbul: Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, Mart 2019), s. 18.

G7, üniversitelerin Psikoloji bölümleri, psikolojik danışmanlık ve rehberlik birimleri ve eğitim fakültelerinin desteğiyle atölyelere katılımın artırılabilirliğini ifade etmiştir.

G8, belediyenin Çocuk Hakları Biriminin destekleriyle katılımcılara ulaşabildiğini ve bu sayede atölyeler gerçekleştirebildiğini belirtmiştir. Bu iş birliğinin etkili bir yöntem olduğuna dikkat çekmiştir:

“... çocuk hakları birimimiz var. İlk yaptığımız atölyeyi onların drama [tiyatro] gruplarıyla yapmıştık. Onların mekanını kullandık ve iletişimi onlar sağladı. Çok verimliydi.”

[G8, Eskişehir, NVNY YP 2023 katılımcısı]

G9, yerel yönetimlerle iş birliği yapmanın, görünürlük ve sürdürülebilirlik açısından kritik olduğunu ifade etmiştir:

“... ulaşılabilir hizmet. İnsanların görebildiği, görünür kılabilmiş bir hizmet oluyor. Dolayısıyla ben [NVNY Yaygınlaştırma Programının] yerel yönetimlerle devam etmesini istiyorum.” [G9, Eskişehir, NVNY YP 2023 katılımcısı]

G1, üniversite öğrencilerinin uzun süreli etkinliklere katılımının zor olduğunu ancak yaz tatillerinde küçük yaş gruplarına daha kolay ulaşılabilirliğini ifade etmiştir. Ancak çocukların tatilde başka etkinliklere yönelme isteği, katılımın önünde engel olabilmektedir. Mekan veya eğitim materyali konusunda ise sıkıntı yaşanmadığını belirtmiştir.

Sonuç olarak belediyelerin, gençler arası ilişkilere yönelik koruyucu-önleyici çalışmaların yaygınlaştırılması için;

- Uzmanlık alanları arasında iş birliğini teşvik etmesi,

- Doğru iletişim stratejileri geliştirmesi,

- Toplumsal algıyı dönüştürecek yöntemler denemesi gerekmektedir.

Yerel yönetimlerin kolaylaştırıcı bir rol üstlenmesi, gençlerle güvenli ilişkiler çalışmalarının sürdürülebilirliği ve toplumsal etkisi açısından büyük önem taşımaktadır.

2.6.

Katılımcı Gençlere Erişim: Belediyelerin daha fazla gence ulaşması için hangi farklı araçları veya yöntemleri kullanabileceğini düşünüyorsunuz?

• Devlet Kurumlarıyla İş Birliğinin Önemi:

G2, Milli Eğitim Bakanlığı ve ilçe kaymakamlığı ile iş birliği içinde oldukları için okullara rahatlıkla ulaşabildiklerini belirtmiştir. G3 de kaymakamlık ve MEB'in yardımıyla okullara daha kolay ulaşılabilirliğini ifade ederek resmî izinlerin kritik önemine vurgu yapmıştır:

"İzininiz varsa tamam. İzininiz yoksa alamayız. Yani [kurumlar için] sizin anlatacağınız şeyin bir kıymeti, önemi yok." (G3, İstanbul, NVNY YP 2020 katılımcısı)

• Stres Yönetimi Desteği:

2024 yılında İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı (Sida) tarafından yayımlanan **Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği 2021-2024 Stratejisi Değerlendirme Raporuna** göre gençler genellikle sınav odaklı olduğundan stres yönetimi ile ilgili talepleri öne çıkmaktadır.¹³ Elinizdeki bu raporda da benzer kaygılar gündeme gelmiştir. G4, gençleri bir yere toplamak yerine onların buldukları alanlara giderek atölyeler gerçekleştirmenin daha etkili olduğunu savunmaktadır. Özellikle okul ve sınav kaygılarının yoğun olduğu dönemlerde bu yaklaşımın daha verimli olacağı belirtilmiştir.

• Kaliteli Eğitim Algısı ve Maddi Teşvikler:

G5 belediyelerin, kalitesiz eğitim vereceği algısını yıkması gerektiğini ifade etmiştir. Gençlerin alacakları eğitimlerin işe yarar olduğuna dair bilgilendirilmeleri önemlidir. Ayrıca, ekonomik zorluklar yaşayan gençlerin sosyal sorumluluk projelerine katılımını teşvik etmek için burs gibi mekanizmaların sağlanması gerektiği vurgulanmıştır. G5 ayrıca, belediye çalışanlarının sivil toplum örgütleriyle iş birliği yaparak bu mekanizmaları desteklemesinin önemine değinmiştir.

• Zamanlama ve Esneklik:

G6, gençlere ulaşmada genel bir sorun yaşamadıklarını ancak okul saatleri ve çalışma saatlerinin çakışmasının zamanlama sorunlarına neden olduğunu belirtmiştir. Bu sorunu çözmek için atölye saatlerini esnek şekilde ayarladıklarını ve her genci sürece dahil etmeye çalıştıklarını ifade etmiştir. Üniversiteler ve öğretim üyeleriyle iş birliği yaparak sosyal projelerde aktif olan öğrencileri atölyelere yönlendirme konusunda başarı sağladıklarını dile getirmiştir.

¹³ Sida, Evaluation of the Association for Struggle Against Sexual Violence (2021-2024 Strategy) (Ankara, 2024), s. 19.

• Duyurular ve İletişim Yöntemleri

G7, duyurular ve sosyal medya paylaşımları yoluyla farkındalık yaratmaya çalıştıklarını ancak atölyelere başvuruların düşük olduğunu ifade etmiştir. Üniversiteler arası protokoller ve Milli Eğitim Bakanlığında alınacak izinlerin bu sorunu çözebileceğini belirtmiştir. Ayrıca, öğretmen arkadaşlarının desteğiyle katılımcı sayısını artırmayı hedeflediğini eklemiştir.

G9, sosyal medya gönderilerinin ve billboard afişlerinin etkili olmadığını, daha yenilikçi stratejilere ihtiyaç olduğunu ifade etmiştir. Üniversitelerle ve gençlik merkezleriyle iş birliğinin hazır gruplara erişimde büyük kolaylık sağladığını ve katılımcı kontenjanlarının hızla dolduğunu belirtmiştir.

Özetle, gençlere ulaşımın artırılması için şu yöntemler öne çıkmaktadır:

Yerinde Eğitimler: Gençlerin bulunduğu yerlere gidilerek düzenlenecek atölye ve uygulamalar daha verimli olacaktır.

Zaman Esnekliği: Atölye ve uygulama saatlerinin gençlerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi önemlidir.

Kaliteli Eğitim Algısı: Atölye ve uygulamaların işe yararlığı konusunda gençlere güven verilmelidir.

Üniversitelerle İş Birliği: Üniversitelerdeki sosyal sorumluluk projeleri ve belediyelerin gençlik merkezleri üzerinden daha geniş kitlelere ulaşılabilir.

Yenilikçi İletişim Stratejileri: Sosyal medya ve duyuruların etkisini artırmak için yaratıcı ve hedef odaklı yöntemler kullanılmalıdır.

Bu stratejilerin benimsenmesi, gençlerin atölyelere olan katılımını artıracak ve programın toplumsal etkisini güçlendirecektir.

2.7.

Uzun Vadeli Etki: Bu tür çalışmaların uzun vadede etkili olması için sizce hangi yöntemler uygulanmalı?
Bu konuda önerileriniz nelerdir?

Uzun vadede toplumsal fayda sağlayacak çalışmaların planlanması, sürdürülebilir stratejiler ve etkili yöntemlerin belirlenmesini gerektirir. Gençlere yönelik uzun vadeli çalışmaların başarılı olabilmesi için çok yönlü yaklaşımlar benimsenmelidir.

Görüşler ve Öneriler

- **Eğitim ve Bilgilendirme:**

G3, uzun vadeli etkinin eğitimle sağlanabileceğini ve yalnızca gençlerin değil, gençlerle iletişimde olan tüm meslek uzmanlarının bu konuda bilgilendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

- **Katılımcı İlgisini Canlı Tutma:**

G4, atölyelerin uzun vadeye yayılmasının ve ara ara düzenlenmesinin gençlerin ilgisini canlı tutacağını belirtmektedir. Gençlerin isteklerini sorarak ilerlemenin ve eğlendirici etkinlikler eklemenin etkiyi artıracığını dile getirmektedir. Ayrıca, anketlerin gençlerin ilgi alanlarını keşfetmek açısından önemli olduğunu ifade etmektedir.

- **Stratejik Planlama ve Süpervizyon:**

G5 belediyelere, uzun vadeli (örneğin 5 yıllık) planlar sunarak nasıl bir yol izleneceğinin açıkça anlatılmasını önermektedir. Yazılı ve görsel içerikler sunulmasının ve ilgili alanlardaki sivil toplum örgütlerinden güncel ve küresel gelişmeler hakkında vizyoner destek alınmasının faydalı olacağı görüşündedir.

Meslek elemanlarının kendi alanlarında süreklilik sağlayacak şekilde süpervizyon desteği alması ve bunun belediye bütçesine dahil edilmesinin etkili olacağı ifade edilmektedir. Ayrıca, atölyelerden sonra gençlerle etkileşimi sürdürmenin ve davranış değişikliklerini tespit etmenin uzun vadeli etkiyi artıracığı vurgulanmaktadır.

- **Motivasyon Artırıcı Materyaller:**

G6, genç katılımcılara ufak hediyeler, kitler ve broşürler verilmesinin hem motivasyon artırma hem de referans olabilecek materyaller sunma açısından faydalı olduğunu belirtmektedir. Gençlere CV'lerinde kullanabilecekleri sertifikaların verilmesinin de motivasyonu artıracığını ifade etmektedir.

- **Yüz Yüze Etkileşim ve Paydaş İletişimi:**

G9, yüz yüze toplantıların insanları harekete geçirme konusunda daha etkili olabileceğini belirtmektedir. NVNY Yaygınlaştırma Programı kapsamında gerçekleştirilen süpervizyon toplantılarının sıklığının artırılmasının ve paydaşlarla sürekli iletişim kurulmasının önemine dikkat çekmektedir. 6 Şubat'ta Türkiye'de 11 ili etkileyen deprem ve sonrasındaki süreçler olmasaydı daha fazla atölye düzenleyebileceklerini ifade ederek, yaşanan toplumsal zorlukların etkisini de vurgulamaktadır.

Bu tür çalışmaların uzun vadede etkili olabilmesi için:

NVNY Yaygınlaştırma Programının Yaygınlaştırılması: Atölyelerin, belediye çalışanları, meslek uzmanları dışında da, daha geniş bir katılımcı kitlesine ulaştırılması, Gençlik Katılımı Odaklı Programlar: Gençlerin ilgi alanlarına yönelik içeriklerin hazırlanması,

Motivasyon Artırıcı Araçlar: Gençlere sertifikalar, broşürler ve hediyeler gibi materyallerin sunulması,

Sürekli İletişim: Paydaşlarla düzenli etkileşim ve süpervizyon mekanizmalarının güçlendirilmesi,

Stratejik İş Birlikleri: Sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerle koordinasyonun artırılması gerekmektedir.

Bu stratejilerin uygulanması, koruyucu-önleyici çalışmaların sürdürülebilirliğini sağlayarak toplumsal fayda yaratma potansiyelini daha da güçlendirecektir.

2.8.

Kişisel Etki: NVNY Yaygınlaştırma Programının kişisel hayatınıza olan etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?
Programın size sağladığı farkındalık ya da beceriler oldu mu?

2019 tarihli **Eğitimde Ne Var Ne Yok?! Flört Şiddeti: Okul Odaklı Önlem ve Müdahale - Engeller, İhtiyaçlar, Çözüm Önerileri Araştırma Raporu**, psikolojik danışman ve rehberlerin Yaygınlaştırma Programı kapsamındaki tüm atölye ve uygulamaların kendilerini daha yetkin, güçlü ve güvende hissetmelerine yardımcı olduğunu dile getirdiğini ortaya koymuştur.¹⁴ 2020 yılında yayımlanan "Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak: Uygulama El Kitabı"nın etki değerlendirme araştırmasında ise sosyal etkinin önemli bir boyutu, programa katılanların kişisel hayatlarında pozitif bir etki bırakması olmuştur. Bu araştırmaya göre, eğitimcilerin ve meslek uzmanlarının kendi ilişkilerini yeniden değerlendirmesi ve şiddeti fark edebilmeleri, programın öne çıkan bulguları arasındadır.¹⁵ NVNY Yaygınlaştırma Programının katılımcıların kişisel hayatı üzerindeki pozitif etkileri, okumakta olduğunuz bu araştırmanın katılımcılarının görüşleri ve rapor bulgularıyla da desteklenmektedir.

Katılımcı Görüşleri ve Deneyimler

- **Farkındalığın Güçlenmesi ve Potansiyelin Ortaya Çıkışı:**

G2, var olan potansiyelinin program sayesinde ortaya çıktığını ifade etmiş ve bu konuda önceden sahip olduğu bilincin program aracılığıyla pekiştiğini belirtmiştir.

¹⁴ Ezgi Toplu Demirtaş, Eğitimde Ne Var Ne Yok?! Flört Şiddeti: Okul Odaklı Önlem ve Müdahale - Engeller, İhtiyaçlar ve Çözüm Önerileri Araştırma Raporu (İstanbul: Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, Mart 2019), s. 29.

¹⁵ Tuba Emiroğlu, Ne Var Ne Yok?! Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak Uygulama Kitabı: Etki Değerlendirme Raporu (İstanbul: Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, 2020), s. 33.

54

- **Kritik Bilgiler ve Yeni Perspektifler:**

G3, klinik psikolog olmasına rağmen daha önce cinsel şiddetle ilgili çalışma yapmadığını, program sayesinde bu konuda kritik bilgiler edindiğini ifade etmiştir.

- **İlişkilerin Yeniden Değerlendirilmesi:**

G4, programın ardından kendi ilişkisini sorguladığını ve farkındalığının arttığını belirtmiştir. Benzer şekilde, G5 de program sayesinde flört şiddeti konusunda farkındalık kazandığını, ilişkilerini daha sağlıklı değerlendirebildiğini ve bireysel olarak güçlendiğini ifade etmiştir.

- **Şiddet Konusunun Etkili Anlatımı:**

G6, programın şiddet gibi ağır bir konuyu yorulmadan ve interaktif bir şekilde anlatmayı sağladığını dile getirmiştir. Bu yaklaşımın, kendi çalışmalarını kolaylaştırdığını ifade etmiştir.

- **Dayanışma ve Çevresel Etkiler:**

G7, aile danışmanı olmasına ve bu konuda yüksek lisans yapmasına rağmen, programın bireysel farkındalığını artırdığını ifade etmiş ve çevresindeki arkadaşlarının ilişkileri hakkında değerlendirme yapabilme kapasitesinin arttığını belirtmiştir.

- **Daha Güvenli İlişkiler ve Genişleyen Perspektifler:**

G9, programın diğerlerinden çok farklı olduğunu, farkındalığını artırdığını ve daha güvenli bir ilişkiye sahip olduğunu düşünmeye başladığını belirtmiştir. Programın hayatının tüm alanlarına yansıdığını ve gençlere daha çok inanmaya başladığını vurgulamıştır.

- **Kadın Çalışmaları ve Şiddet Farkındalığı:**

G8, Kadın Çalışmaları Müdürlüğünde çalışmasına ve sürekli şiddetle mücadele üzerine kadınları güçlendirici çalışmalar yapmasına rağmen, programın kendisine birçok farkındalık kattığını dile getirmiştir. Hatta eşine farkında olmadan uyguladığı bazı davranışların şiddet kapsamında değerlendirilebileceğini fark ettiğini ifade etmiştir.

Bu bulgular, programın katılımcılar üzerindeki bireysel etkisini açıkça ortaya koymaktadır. NVNY Yaygınlaştırma Programı, meslek uzmanları arasında **kişisel farkındalığın artırılması, bireysel güçlenme ve ilişkilerin sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesi** açısından önemli bir katkı sağlamıştır.

Genel Değerlendirme:

Ne Var Ne Yok?! Gençlik Programı kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların; gençlerin flört şiddeti, toplumsal cinsiyet temelli şiddet ve güvenli ilişkiler gibi konularda farkındalıklarını artırmayı başardığı görülmektedir. Hem nicel hem de nitel bulgular, NVNY Yaygınlaştırma Programına katılan meslek çalışanlarının gerçekleştirdiği atölyelerin gençlerin bilgi ve beceri düzeylerini olumlu yönde etkilediğini, ayrıca bu konuların meslek çalışanlarının da günlük yaşantılarına yansarak toplumsal faydaya katkı sunduğunu göstermektedir. Program katılımcılarının programdan genel memnuniyeti yüksek olup program sonrası bilgi seviyelerinde anlamlı bir artış kaydedilmiştir.

Ancak belediyelerin lojistik ve yönetsel desteğindeki eksiklikler, gençlere ulaşım stratejilerindeki sınırlılıklar ve toplumsal algılardaki direnç, programın yerel yönetim çatısı altında yaygınlaştırılmasında engeller oluşturmuştur. Bu bağlamda, mevcut bulgular ışığında **belediyeler tarafından daha kapsamlı ve sürdürülebilir stratejiler geliştirilmesi gerekmektedir.**

Daha Stratejik İletişim ve Duyuru Çalışmaları

- **Geleneksel Medya:**

Afiş, billboard, gazete ilanları gibi geleneksel medya araçlarının yanı sıra kamu hizmeti duyuruları kullanılarak farkındalık artırılabilir.

- **Dijital Medya:**

Sosyal medya platformlarının (Instagram, TikTok, YouTube) etkili kullanımıyla gençlere ulaşılabilir. Gençlerin sıklıkla takip ettiği influencer'lar ve YouTuber'larla iş birlikleri yapılabilir. Sosyal medya reklamları ve interaktif kampanyalarla geniş kitlelere erişim sağlanabilir.

- **Yerel Radyo ve Televizyon İş Birlikleri:**

Özellikle yerel radyo programları ve televizyon kanallarında gençler arası ilişkilerde şiddeti önlemeye yönelik farkındalık artırıcı yayınlar yapılabilir.

Atölyelerin Gençler İçin Çekiciliğini Artırma

- **Motivasyon Artırıcı Araçlar:**

Genç katılımcılara sertifikalar, küçük ödüller ve CV'ye yazılabilecek katılım belgeleri sunulabilir. Atölyelerde verilen uygulama materyalleri ve kitlerin kullanımı artırılabilir.

- **Kaygıları Giderecek Modüller:**

Stres yönetimi ve kişisel gelişim konularını içeren yan eğitimlerle atölyelerin kapsamı genişletilebilir.

- **İnteraktif Eğitimler:**

Eğitimlerin interaktif ve uygulamalı bir yapıda düzenlenmesi, gençlerin aktif katılımını artıracaktır.

Üniversitelerin ilgili bölümlerindeki öğretim üyeleriyle iş birliği yapılarak öğrencilere ek sözlü notu ya da teşvik edici ödüller sağlanabilir.

Toplumsal Algıyı Dönüştürmek

- **Dil ve İfade Stratejileri:**

“Flört şiddeti” gibi kavramların yerine toplum tarafından daha geniş kabul görebilecek alternatif ifadeler kullanılabilir. Örneğin, “akran zorbalığı” gibi daha nötr terimler tercih edilebilir. Toplumda hassasiyet yaratan kavramlara yönelik bilinç artırıcı kampanyalar düzenlenebilir.

Uzun Vadeli Etki Edecek Stratejik Planlamalar

- **Net Politikaların Belirlenmesi:**

Gençlere yönelik koruyucu ve önleyici çalışmalar için uzun vadeli politikalar oluşturulmalı ve bu politikaların sürdürülebilirliği sağlanmalıdır.

- **Sürekli İletişim ve İzleme:**

Atölyelerden sonra gençlerle iletişim kanalları açık tutulmalı ve geri bildirim mekanizmaları güçlendirilmelidir. Düzenli izleme ve değerlendirme süreçleriyle hem katılımcılar üzerindeki etki izlenmeli hem de uygulayıcıların motivasyonu artırılmalıdır.

- **Paydaşlarla İş Birliği:**

Üniversiteler, belediyelerin gençlik merkezleri, gençlik örgütlenmeleri ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliği artırılmalıdır. Eğitim ve süpervizyon desteği sağlanarak meslek elemanlarının kapasitesi geliştirilmelidir.

Gençlere Ulaşmak İçin Yöntemlerin Geliştirilmesi

- **Yerinde Eğitimler:**

Gençlerin bulunduğu yerlere gidilerek düzenlenecek atölyeler daha verimli olacaktır.

- **Esnek Zamanlama:**

Atölye saatleri, gençlerin okul ve sınav takvimine uygun şekilde düzenlenmelidir.

- **Kaliteli Eğitim Algısı:**

Atölyelerin işe yararlılığı konusunda gençlere güven verilmelidir. Örneğin, verilen sertifikaların somut bir avantaj sağlayacağı vurgulanabilir.

- **Üniversitelerle İş Birliği:**

Üniversitelerdeki sosyal sorumluluk projeleri ve gençlik merkezleriyle iş birliği yapılabilir.

- **Devlet Kurumlarıyla İş Birliği:**

Yerel yönetimlerle MEB arasında imzalanacak protokoller sayesinde daha çok gence ulaşılabilir.

Yenilikçi İletişim ve Katılım Stratejileri

- **Yaratıcı Duyurular:**

Sosyal medya içeriklerinde gençlerin ilgisini çekecek yaratıcı görseller ve videolar kullanılabilir.

- **Atölye Dışı Etkinlikler:**

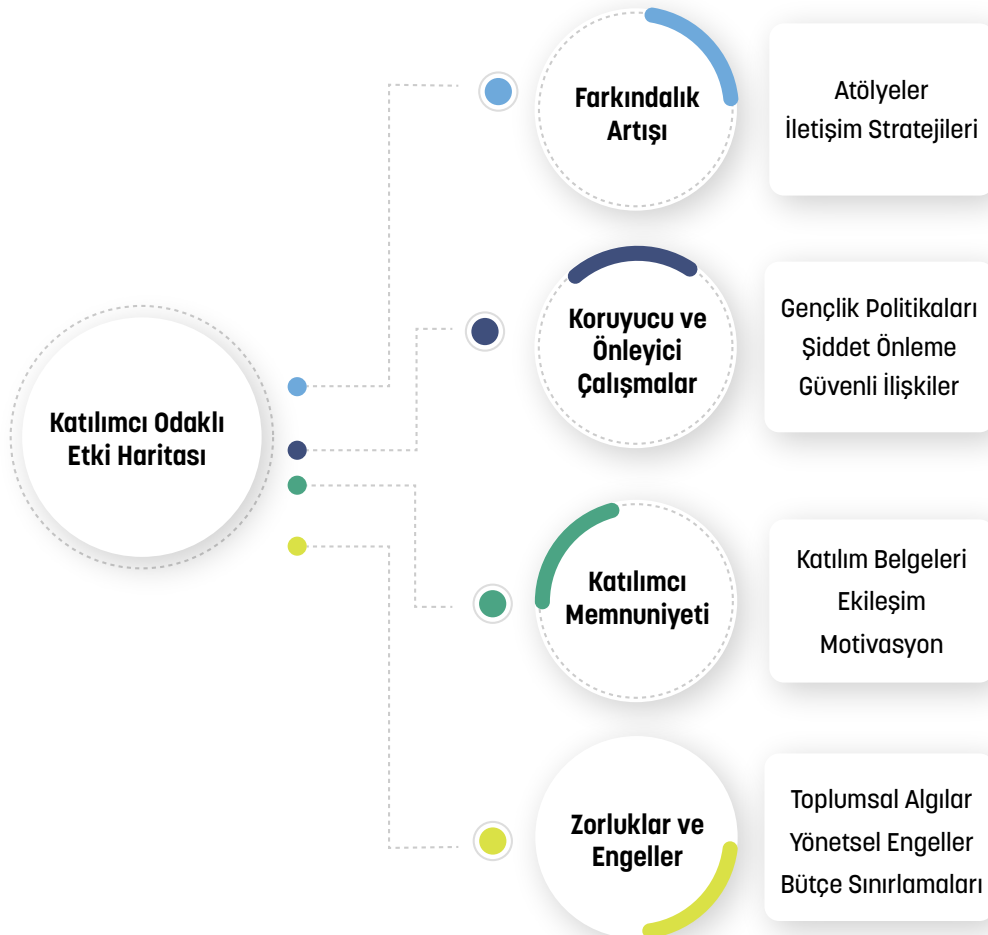
Sanatsal, sportif ya da kültürel etkinliklerle gençlerin ilgisi artırılabilir.

- **Gençlik Elçileri Programı:**

Programa katılan gençler arasından gönüllü elçiler belirlenerek bu elçiler aracılığıyla programın yaygınlaştırılması sağlanabilir.

Bu önerilerin uygulanması, NVNY Yaygınlaştırma Programının belediye çatısı altında sürdürülebilirliğini güçlendirecek ve toplumsal fayda yaratma potansiyelini artıracaktır. Programın hem gençler hem de meslek çalışanları üzerindeki etkisini artırmak için belirlenen stratejiler, kapsamlı bir yol haritası sunmaktadır.

Katılımcı Odaklı Etki Haritası

Bu kavram haritası, NVNY Yaygınlaştırma Programının katılımcılar üzerinde yarattığı etkileri ve toplumsal faydaya ulaşmak için yapı taşlarını sistematik bir şekilde sunmaktadır. Merkezde '**Katılımcı Odaklı Etki**' yer alırken haritanın dalları ve alt bileşenleri, önerilerle olan bağlantıları ve bu önerilerin programa sağladığı katkıları anlamayı kolaylaştırmaktadır.

Harita; atölye katılımının bireyler ve toplum üzerindeki etkisini, stratejik iletişim araçlarının nasıl etkinleştirileceğini ve uzun vadeli sürdürülebilirlik için gereken yapıları vurgulamaktadır. Çalışanlar ve gençler arasındaki etkileşimden doğan dönüşüm süreçlerini görselleştirerek program hedeflerinin başarısına yönelik somut yollar sunmaktadır.

Strateji Odaklı Yol Haritası

Ne Var Ne Yok?! Yaygınlaştırma Programının yerel yönetimler çatısı altında uzun vadede etkisini artırmak için belediyelere yönelik “strateji odaklı yol haritası” önerileri:

Kısa Vadeli Öneriler

Hedef: Programın uygulanmaya başlaması ve kısa sürede görünür sonuçlar elde edilmesi.

- **Kavram Atölyeleri:**

Belediyelerde uzmanların rehberliğinde gençlerin, öğretmenlerin ve velilerin katılım sağladığı “Kavram Atölyeleri” düzenlenmesi. Birlikte ya da ayrı ayrı gruplarda, tabu olan kavramların ifade şekli üzerine birlikte düşünerek alternatif söylemler geliştirilmesi.

Çıktı: Atölyelerden elde edilen tanımların ve alternatif ifadelerin rehber doküman olarak yayımlanması.

Stratejik İletişim ve Duyuru Çalışmaları:

Geleneksel medya (yerel televizyon, radyo) ve sosyal medya platformlarında kampanyalar başlatılarak gençlerin ve ailelerin farkındalığının güncel tutulması.

Belediye başkanları ve lider figürlerin, gençlere yönelik mesajlarla desteklerini göstermeleri.

- **Paylaşım Grupları:**

Psikolojik danışman ve rehber öğretmenler ve belediye çalışanlarının moderatörlüğünde yüz yüze/çevrimiçi paylaşım grupları oluşturulması. Bu paylaşım gruplarında gençlerin güvenli ortamlarda kendilerini ifade edebilecekleri alanların açılması.

- **Hızlı Dijital Erişim:**

Belediyelerin gençlik web sitelerine, temel bilgilendirme rehberleri ve mini anketler eklenmesi.

Orta Vadeli Öneriler

Hedef: Belediyelerde kapasite geliştirme ve programın yaygınlaştırılması.

- **Kurumsal Kapasite Geliştirme Programı:**

Belediye çalışanlarına yönelik “Gençlik Çalışmaları Eğitim Modülleri” düzenlenmesi, böylece yeni nesil genç ihtiyaçlarının ve iletişim beklentilerinin daha anlaşılır hale getirilmesi.

İçerik: Flört şiddeti, toplumsal cinsiyet farkındalığı, güvenli ilişkiler ve gençlik çalışmaları koordinasyonu.

Yerel Yönetim-MEB İş Birliği Protokolleri:

Milli Eğitim Bakanlığı ve belediyeler arasında ortak çalışma grupları kurularak okullara erişimdeki yönetsel engellerin kaldırılması için lobicilik faaliyetlerinin yürütülmesi.

Güvenli Mekânlar İnisyatifi:

Belediyeye ait gençlik merkezleri, kütüphaneler ve kültür merkezlerinde "Güvenli Mekân" programları başlatılması.

Düzenli mini atölyeler, güvenli ilişkiler üzerine etkileşimli etkinlikler yapılarak gençlerin güvenli alan olarak yakınlık duyduğu fiziksel alanlar oluşturulması.

Oyunlaştırma ve Hikâyeleştirme:

Gençlerin katılacağı dijital ya da kutu oyunlarının tasarlanması; bu oyunlarla gençlerin, günlük hayatlarında karşılaşılabileceği senaryolar üzerinden seçimler yaparak farkındalık kazanması ve bu farkındalığın yaygınlaştırılması.

Uzun Vadeli Öneriler

Hedef: Programın sürdürülebilirliği, ölçülebilir etkisi ve toplumsal dönüşüm.

• **Uzun Vadeli Mentorluk Programı:**

NVNY Yaygınlaştırma Programına katılan meslek çalışanlarının, programa yeni dahil olan meslektaşlarına mentorluk yaparak deneyimlerini aktarması ve birbirlerini desteklemesi. Böylece NVNY Yaygınlaştırma Programının uzmanlar arasında birbirlerini destekledikleri bir ağa dönüşmesi.

Oluşan bu ağın, Belediyeleri ve STK'ları sistemli bir şekilde sürece dahil ederek gençler arasındaki dayanışmanın güçlenmesine de vesile olması.

• **Yerel Gençlik Çalışmaları Geliştirme Fonu:**

Belediyelerin, ilgili konularda geliştirilecek gençlik projelerini desteklemek için mini hibe programları başlatması.

Üniversite topluluklarının, gençlik gruplarının ve STK'ların bu fona başvurmasıyla yerelde, gençler tarafından konu özelinde projelerin gerçekleştirilmesi.

• **Dijital Hikâye Anlatımı ve Sosyal Etki Kampanyası:**

Gençlerin kendi hikâyelerini dijitalleştirilmesi için uygun eğitimlerin verilmesi, araçların geliştirilmesi ve akran ilhamının programı yaygınlaştırmasına katkı sağlaması.

Sosyal medya, geleneksel medya ve belediye etkinlikleri ile programın görünürlüğünün artırılması.

- **Etki Raporlama Sistemi:**

Programın etkisini somut verilerle takip etmek için araçlar geliştirilmesi.

Düzenli raporlar yayımlanarak belediye yönetimleriyle paylaşılması.

Bu öneriler; **belediyelerin** gençlik çalışmaları faaliyetlerini odağa alarak, **uzmanların kolaylaştırıcılığında** gençler, öğretmenler ve velilerin koruyucu-önleyici programların bir parçası olmasını sağlar. Aynı zamanda **kurumsal kapasite, iletişim stratejileri** ve **uzun vadeli sürdürülebilirlik** açısından güçlü bir yol haritası sunar.

Tüm öneriler kısa, orta ve uzun vadede uygulanabilir bir plan olarak yapılandırılmıştır. Böylece NVNY Yaygınlaştırma Programının toplumsal fayda yaratma potansiyeli güçlendirilirken yerel yönetimlerde karşılaşılan engellerin de sistematik bir şekilde aşılmasına yönelik çalışmalar geliştirilebilecektir.

Kaynakça

Sida. Evaluation of the Association for Struggle Against Sexual Violence (2021-2024 Strategy). Ankara, 2024. Erişim adresi:
https://cdn.sida.se/app/uploads/2024/09/05111918/62726_DE2024_18_Eval-the-Association-for-Struggle-Against-Sex-Viol_WEB.pdf

Toplu Demirtaş, Ezgi. Eğitimde Ne Var Ne Yok?! Flört Şiddeti: Okul Odaklı Önlem ve Müdahale - Engeller, İhtiyaçlar, Çözüm Önerileri Araştırma Raporu. İstanbul: Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, Mart 2019. Erişim adresi:
https://cinselsiddetlemucadele.org/wp-content/uploads/2020/09/ne_var_ne_yok_rapor_2020-2.pdf

Emiroğlu, Tuba. Ne Var Ne Yok?! Projesi Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak Uygulama Kitabı: Etki Değerlendirme Raporu. İstanbul: Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, Aralık 2020. Erişim adresi:
https://cinselsiddetlemucadele.org/wp-content/uploads/2021/01/nvny_Uygulama_Kitabi_Arastirma_Raporu-1.pdf

cinselsiddetlemucadele

cs_mucadele

cinselsiddetlemucadelederneđi

CinselŞiddetleMucadeleDerneđi

www.cinselsiddetlemucadele.org - info@cinselsiddetlemucadele.org